

PROJEKTOWANE POSTANOWIENIA UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO (WZÓR UMOWY)

zawarta w dniu r. pomiędzy:

1. Gminą Miasta Gdańska z siedzibą w Gdańsku, 80-803 Gdańsk, ul. Nowe Ogrody 8/12, NIP 583-00-11-969, zwaną dalej Zamawiającym, reprezentowaną przez:
..... - Dyrektora/Zastępcę Dyrektora Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska

a

2. z siedzibą w, ul., wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS, o numerze identyfikacyjnym NIP, numerze REGON, kapitał zakładowy w wysokości zł, zwanym/ą dalej Wykonawcą, reprezentowanym/ą przez:
.....
.....

albo

..... zamieszkałym/ą w, ul., PESEL nr, przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą z siedzibą w, ul., wpisaną do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej RP, o numerze identyfikacyjnym NIP, numerze REGON, zwanym/ą dalej Wykonawcą,

(dopuszczalna jest odpowiednia modyfikacja powyższych zapisów w przypadku innej formy prowadzenia działalności gospodarczej)

o następującej treści:

§ 1

Przedmiot Umowy

1. Na podstawie Specyfikacji Warunków Zamówienia (sygn. zam. 162/BZP-U.510.131.2022/KW) z dnia r. (dalej „SWZ”) oraz złożonej w postępowaniu oferty Wykonawcy (dalej „Oferta”) Zamawiający powierza a Wykonawca przyjmuje do wykonania realizację zadania pod nazwą:

„Modernizacja placu zabaw w Parku Zielonym – bezpiecznie i ciekawe miejsce zabaw dla wszystkich dzieci. Budżet Obywatelski 2021”.

2. Przedmiotem Umowy jest wykonanie przez Wykonawcę wszystkich robót, które okażą się konieczne dla wykonania zadania określonego w ust. 1, a także wykonanie dokumentacji odbiorowej i wszelkich dokumentów wymaganych Umową. Szczegółowy zakres robót zawiera SWZ wraz z załącznikami, stanowiąca integralną część niniejszej Umowy. Ponadto, o ile dla wykonania robót budowlanych wchodzących w zakres Przedmiotu Umowy będzie konieczne wykonanie innych czynności, dokonanie zgłoszeń lub uzyskanie decyzji i zezwoleń, to Wykonawca wykona te czynności, dokona zgłoszeń oraz uzyska niezbędne decyzje i zezwolenia własnym kosztem i staraniem.
3. Przedmiot Umowy jest podzielny.

4. Przedmiot Umowy będzie realizowany zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym robót, o którym mowa w § 4 ust. 5 niniejszej Umowy.
5. Stosownie do art. 647¹ § 1 KC oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (dalej „PZP”) strony ustalają, co następuje:
 - 1) Wykonawca wykona własnymi siłami następujący zakres robót:
.....
 - 2) Podwykonawcy wykonają następujący zakres robót:
.....
6. Strony zgodnie ustalają, że Wykonawca w ramach realizacji niniejszej Umowy nie jest zobowiązany do uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych objętych Przedmiotem Umowy ani do zawiadomienia organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy.

§ 2

Pierwszeństwo dokumentów

1. Treść niniejszej Umowy określają wspólnie wymienione niżej dokumenty wg następującego pierwszeństwa:
 - 1) umowa o roboty budowlane wraz z jej załącznikami (dalej „umowa” lub „Umowa”),
 - 2) SWZ wraz z załącznikami innymi, niż dokumentacja projektowa, w tym wraz z Opisem przedmiotu zamówienia (dalej OPZ),
 - 3) dokumentacja projektowa,
 - 4) Oferta Wykonawcy.
2. Wymienione dokumenty należy traktować jako wzajemnie uzupełniające się i wzajemnie wyjaśniające się. Jeżeli w dokumentach znajdzie się jakaś sprzeczność lub rozbieżność, pierwszeństwo mają postanowienia podane w dokumencie umiejscowionym w podanej kolejności na wyższym miejscu.
3. Załączniki wymienione w Umowie stanowią jej integralną część.

§ 3

Wynagrodzenie

1. Łączne wynagrodzenie ryczałtowe wynosi: złotych brutto, słownie złotych brutto:, w tym:
 - wartość netto - zł,
 - podatek VAT = %- zł,
 - wartość brutto - zł.
2. Powyższe wynagrodzenie zaspokaja wszelkie roszczenia Wykonawcy wobec Zamawiającego z tytułu wykonania Umowy, obejmując wszelkie roboty, dostawy materiałów i usług, sprzętu, jak również inne roboty niezbędne do należytego oraz terminowego wykonania Przedmiotu Umowy. Ustalone wynagrodzenie stanowić będzie wynagrodzenie ostateczne i niezmienne z zastrzeżeniem postanowień ust. 5 oraz § 15 Umowy.
3. Wynagrodzenie określone w ust. 1 obejmuje ryzyko i odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu oszacowania wszelkich kosztów związanych z wykonaniem Przedmiotu Umowy, skalkulowanych i wywnioskowanych na podstawie SWZ wraz z załącznikami, w tym OPZ. Wykonawca nie będzie mógł się powoływać na pominięcie lub błąd w zakresie

- konieczności użycia materiałów lub wykonania Przedmiotu Umowy w celu uzyskania zmiany wysokości wynagrodzenia.
4. Wykonawca oświadcza, że ryzyko wynikające z danych przyjętych do ustalania ceny ryczałtowej niniejszej Umowy obciąża w całości Wykonawcę i zostało uwzględnione w ustalonym wynagrodzeniu.
 5. Wynagrodzenie ulegnie obniżeniu o wartość robót niewykonanych przez Wykonawcę – niezależnie od przyczyny, w tym w przypadku zmniejszenia przez Zamawiającego zakresu robót lub obniżenia standardu użytych materiałów. Wykonawca wyraża zgodę na obniżenie wynagrodzenia ryczałtowego o kwotę wynikającą z niewykonania części robót, zgodnie z zasadami opisanymi w niniejszej Umowie.
 6. Wykonawca nie może przenieść wierzytelności oraz dokonać zastawienia jakiejkolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy lub jakiejkolwiek jej części, chyba że Zamawiający wyrazi na to uprzednią zgodę na piśmie pod rygorem nieważności.
 7. W terminie 14 dni od dnia zawarcia Umowy, na potrzeby określone w § 8 Umowy, Wykonawca zobowiązany jest do przekazania Zamawiającemu na adres e-mail **inspektora wiodącego** oraz drmg@gdansk.gda.pl uproszczonych kosztorysów w formie edytowalnej (format: .xls lub .xlsx). Kosztorys należy wykonać metodą kalkulacji uproszczonej jako iloczynu ilości zgodnych z przedmiarem robót i cen jednostkowych ustalonych przez Wykonawcę na podstawie pozycji oraz jednostek zgodnych z przedmiarem robót. Uproszczone kosztorysy muszą być zgodne z tabelą wartości wynagrodzenia ryczałtowego. Ewentualne zmiany w kosztorysie w stosunku do przedmiarów robót lub tabeli elementów wynagrodzenia ryczałtowego możliwe są wyłącznie w uzasadnionych przypadkach i wymagają uprzedniej zgody Zamawiającego. Zamawiający zachowuje prawo do odmowy akceptacji kosztorysów złożonych po upływie wyżej określonego terminu lub niezgodnych z określonymi powyżej warunkami.

§ 4

Termin realizacji Umowy

1. Terminy wykonania Umowy:
 - 1) termin zakończenia robót:,
 - 2) termin wystąpienia o wydanie Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy: nie dotyczy.
2. Termin zakończenia robót, o jakim mowa w ust. 1 pkt 1), uważać się będzie za zachowany, jeżeli w tym terminie Wykonawca zgłosi w formie pisemnej roboty do odbioru Zamawiającemu i w wyniku tego zgłoszenia zostanie dokonany odbiór w trybie określonym w § 9 ust. 2-6 Umowy. W przypadku, gdy nie nastąpi odbiór robót z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, pozostaje on w zwłoce z zakończeniem robót do czasu ponownego zgłoszenia do odbioru, jeżeli w wyniku tego zgłoszenia zostanie dokonany przez Zamawiającego odbiór robót.
3. Termin wystąpienia o wydanie Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy, o jakim mowa w ust. 1 pkt 2) uważa się za zachowany, jeżeli w tym terminie Wykonawca wystąpi do Zamawiającego zgodnie z § 9 ust. 8 Umowy oraz spełni przesłanki, o których mowa we wskazanym postanowieniu Umowy, co zostanie potwierdzone poprzez wystawienie przez Zamawiającego Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy.
4. Terminy określone w ust. 1 mogą ulec przedłużeniu wyłącznie na warunkach określonych w § 15 Umowy.
5. Wykonawca w terminie 7 dni od zawarcia Umowy zobowiązany jest sporządzić i przedłożyć Zamawiającemu na adres e-mail **inspektora wiodącego**

- [i drmg@gdansk.gda.pl](mailto:drmg@gdansk.gda.pl) harmonogram rzeczowo-finansowy robót, zgodnie z załącznikiem nr 9 do SWZ oraz wymaganiami Zamawiającego zawartymi w SWZ wraz z załącznikami. Wykonawca w przedmiotowym terminie zobowiązany jest uzyskać zatwierdzenie harmonogramu rzeczowo-finansowego robót przez wiodącego inspektora nadzoru.
6. Wykonawca zobowiązany jest prowadzić roboty budowlane zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym robót. Wykonawca będzie przedkładał aktualizację harmonogramu rzeczowo-finansowego robót, kiedykolwiek poprzedni stanie się niespójny z faktycznym postępowaniem robót.
 7. Jeżeli w którymkolwiek momencie
 - 1) faktyczny postęp robót, z przyczyn zależnych od Wykonawcy, jest zbyt wolny, aby mógł zostać zachowany termin zakończenia robót lub
 - 2) postęp robót pozostaje (lub przewiduje się, że pozostanie), z przyczyn zależnych od Wykonawcy, w opóźnieniu w stosunku do bieżącego harmonogramu rzeczowo-finansowego robótZamawiający może nakazać Wykonawcy przedłożenie programu naprawczego, który zamierza wprowadzić w celu przyspieszenia postępu robót i wywiązania się z niniejszej Umowy. Wykonawca jest zobowiązany do przedłożenia takiego programu naprawczego w terminie do 7 dni od dnia polecenia Zamawiającego.
 8. Przed podpisaniem aneksu zmieniającego termin zakończenia robót, Wykonawca przedłoży Zamawiającemu do uzgodnienia zaktualizowany harmonogram rzeczowo-finansowy robót.

§ 5

Rozliczenie robót

1. Podstawę rozliczenia robót wykonanych przez Wykonawcę będzie stanowiło procentowe zaawansowanie wykonanych robót dla elementów ustalonych w załączniku nr 2 do Umowy, potwierdzone przez Zamawiającego pod względem rzeczowym i finansowym w protokołach zaawansowania wykonanych robót/prac.
2. Podstawę rozliczenia prac wykonanych przez Podwykonawcę będzie stanowiło procentowe zaawansowanie wykonanych robót dla elementów ustalonych w załączniku nr 2 do Umowy, potwierdzone przez kierownika budowy Wykonawcy oraz przez Zamawiającego pod względem rzeczowym i finansowym w protokołach zaawansowania wykonanych robót/prac.
3. Podstawę rozliczenia prac wykonanych przez Dalszego Podwykonawcę będzie stanowiło procentowe zaawansowanie wykonanych robót dla elementów ustalonych w załączniku nr 2 do Umowy, potwierdzone przez kierownika budowy Wykonawcy, Podwykonawcę lub kierownika robót Podwykonawcy oraz przez Zamawiającego pod względem rzeczowym i finansowym w protokołach zaawansowania wykonanych robót/prac.
4. Wzór protokołów zaawansowania wykonanych robót/prac, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, stanowi załącznik nr 3 do Umowy.
5. Faktury przejściowe będą wystawiane przez Wykonawcę, Podwykonawcę i Dalszego Podwykonawcę nie częściej niż raz w miesiącu.
6. Suma faktur przejściowych Wykonawcy nie może przekroczyć 90 % wartości umownej.
7. Pozostałe do zapłaty wynagrodzenie należne Wykonawcy zostanie ujęte w fakturze/ach końcowej/ych Wykonawcy wystawionej/ych po zakończeniu robót objętych Przedmiotem Umowy, po wystawieniu Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy przez Zamawiającego zgodnie z § 9 ust. 8-9 Umowy, z zastrzeżeniem § 9 ust. 12, a także po dostarczeniu przez

Wykonawcę karty gwarancyjnej wystawionej wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Umowy.

8. Kopie faktur Podwykonawcy muszą być sprawdzone i zaakceptowane przez Wykonawcę, a faktur Dalszego Podwykonawcy przez Podwykonawcę i Wykonawcę.
9. Wykonawca wystawi odrębne faktury na roboty wykonane przez Wykonawcę oraz na prace wykonane przez Podwykonawcę lub Dalszego Podwykonawcę.
10. Zapłata należności Wykonawcy, Podwykonawcy i Dalszego Podwykonawcy nastąpi zgodnie z § 6 Umowy. Faktury Wykonawcy za roboty/prace wykonane przez Podwykonawcę lub Dalszego Podwykonawcę muszą być na kwotę tożsamą z załączoną kserokopią faktury Podwykonawcy, zaakceptowanej przez Wykonawcę.
11. Przez pojęcie „prace”, użyte w postanowieniach niniejszego paragrafu oraz dalszych postanowieniach Umowy, rozumie się roboty, dostawy i usługi, które są wykonywane na podstawie umowy o podwykonawstwo.

§ 6

Warunki płatności

1. Zamawiający oświadcza, że posiada środki finansowe na wykonanie Przedmiotu Umowy.
2. Należność za wykonane przez Wykonawcę roboty płatna będzie na rachunek bankowy podany w fakturze wystawionej przez Wykonawcę, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.
3. Wykonawca będzie wystawiał faktury zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 1) faktury należy wystawiać wg następujących danych:
 - nabywca - Gmina Miasta Gdańska, 80-803 Gdańsk, ul. Nowe Ogrody 8/12, NIP 583-00-11-969,
 - odbiorca (płatnik) - Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, 80-560 Gdańsk, ul. Żagłowa 11, NIP 584-020-32-74;
 - 2) w fakturze należy wskazać numer Umowy oraz nazwę zadania określoną w § 1 ust. 1 Umowy;
 - 3) faktury należy dostarczyć na adres siedziby Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska.
4. Strony ustalają, iż część wynagrodzenia Wykonawcy w wysokości należnej zaakceptowanemu przez Zamawiającego Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy robót budowlanych płatna będzie do zaakceptowanej przez Zamawiającego kwoty bezpośrednio na jego rachunek bankowy/rachunki bankowe podany/e w fakturze lub rachunku wystawionej/ym przez Podwykonawcę lub Dalszego Podwykonawcę (z zastrzeżeniem ust. 5 i 6). Do faktury lub rachunku Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy, sprawdzonej/go i zaakceptowanej/go przez Wykonawcę, Wykonawca dołączy protokół wykonanych przez Podwykonawcę lub Dalszego Podwykonawcę prac potwierdzony przez kierownika budowy Wykonawcy i inspektora nadzoru.
5. Zamawiający będzie dokonywał płatności z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności na rachunki bankowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wskazane na tzw. „Białej liście podatników VAT” chyba, że Wykonawcy, Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy nie dotyczy obowiązek ujawnienia na tzw. „Białej liście podatników VAT”.
6. Brak Wykonawcy, Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy na tzw. „Białej liście podatników VAT”, wskazanie przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub Dalszego Podwykonawcę rachunku bankowego innego, niż związany z prowadzoną działalnością gospodarczą lub niewskazanego na tzw. „Białej liście podatników VAT” uprawnia Zamawiającego w szczególności do:

- wstrzymania zapłaty wynagrodzenia lub
- zapłaty wynagrodzenia na rachunek bankowy Wykonawcy, Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy wskazany na tzw. „Białej liście podatników VAT”.

Taka okoliczność nie jest okolicznością, za którą ponosi odpowiedzialność Zamawiający, i w takim przypadku Zamawiający nie jest zobowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienie w płatności.

7. Zapłata przez Zamawiającego na rachunek bankowy wskazany na tzw. „Białej liście podatników VAT” zwalnia Zamawiającego w stosunku do Wykonawcy z zobowiązania do zapłaty wynagrodzenia za wykonane roboty/prace w wysokości zapłaconej kwoty.
8. Zapłata przez Zamawiającego wynagrodzenia na rachunek Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy w trybie określonym w ust. 4 zwalnia Zamawiającego w stosunku do Wykonawcy z zobowiązania do zapłaty wynagrodzenia za wykonane prace w wysokości zapłaconej kwoty.
9. Termin płatności faktury lub rachunku za wykonane prace wynosi do 30 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury lub rachunku wraz z niezbędnymi załącznikami, w tym m.in. protokołem zaawansowania wykonanych robót, o którym mowa w § 5 ust. 1, 2 i 3 Umowy. Za dzień zapłaty wynagrodzenia uznaje się dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
10. W przypadku podwykonawców innych niż ci, którym Zamawiający płaci bezpośrednio zgodnie z ust. 4, tj. m.in. podwykonawców, którzy zawarli przedłożoną Zamawiającemu umowę, której przedmiotem są dostawy lub usługi, warunkiem zapłaty przez Zamawiającego drugiej i następnych części należnego wynagrodzenia za odebrane prace jest przedstawienie dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom, biorącym udział w realizacji odebranych robót.
11. Wykonawca zobowiązany jest przedkładać Zamawiającemu wraz z fakturą VAT dowody zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom biorącym udział w realizacji odebranych robót, o których mowa w ust. 10 (z wyłączeniem podwykonawców, którym Zamawiający płaci bezpośrednio).
12. W przypadku nieprzedstawienia wszystkich dowodów zapłaty Zamawiający może wstrzymać wypłatę wynagrodzenia w odpowiedniej wysokości. Zamawiający jest uprawniony do dokonania bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia na zasadach określonych w art. 465 PZP.
13. W przypadku nieterminowej płatności faktury lub rachunku z przyczyn innych, niż określone w ust. 6 lub 12, Wykonawcy przysługuje prawo dochodzenia odsetek w ustawowej wysokości (odsetki ustawowe).
14. Wykonawca oświadcza, iż **jest/nie jest*** zarejestrowanym czynnym podatnikiem podatku VAT oraz nie zawiesił i nie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej oraz zobowiązuje się do niezwłocznego pisemnego powiadomienia o zmianach powyższego statusu pod rygorem odpowiedzialności za szkody (w tym utracone korzyści) powstałe w wyniku zaniedbania tego obowiązku.
*niepotrzebne skreślić
15. Wykonawca zobowiązuje się, że w przypadku wykreślenia go z rejestru podatników VAT czynnych, niezwłocznie zawiadomi o tym fakcie Zamawiającego i będzie wystawiał rachunki. W przypadku naruszenia powyższego zobowiązania, Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie przez Zamawiającego z należnego Wykonawcy wynagrodzenia, kwoty stanowiącej równowartość podatku VAT, w stosunku do której Zamawiający utracił prawo do odliczenia, powiększonej o odsetki i kary, do zapłaty których Zamawiający jest

zobowiązany zgodnie z przepisami prawa.

§ 7

Obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca zobowiązuje się wykonać Umowę z najwyższą starannością, zgodnie z wymogami SWZ wraz z załącznikami, harmonogramem rzeczowo-finansowym robót, obowiązującymi przepisami prawa, zasadami sztuki budowlanej i wiedzy technicznej oraz standardami i normami technicznymi.
2. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się ze SWZ wraz z załącznikami oraz upewnił się co do prawidłowości i kompletności oferty oraz kosztów poszczególnych robót, które powinny pokryć wszystkie jego zobowiązania, a także wszystkie czynności niezbędne do właściwego wykonania i ukończenia robót oraz usunięcia wad.
3. Wykonawca w ramach realizacji swoich obowiązków wynikających z niniejszej Umowy zobowiązuje się w szczególności do:
 - 1) analizy i weryfikacji dokumentacji projektowej, a w razie wykrycia wad, które uniemożliwią prawidłowe wykonanie robót, niezwłocznego pisemnego powiadomienia o tym fakcie Zamawiającego;
 - 2) takiej organizacji robót i terenu budowy, która zapewni bezpieczeństwo osób przebywających na terenie budowy oraz terenach przylegających do terenu budowy;
 - 3) terminowego wykonania Przedmiotu Umowy;
 - 4) przestrzegania przepisów prawa przy wykonywaniu robót budowlanych, zwłaszcza prawa budowlanego oraz zasad BHP;
 - 5) stosowania instrukcji, procedur i poleceń wydawanych przez Zamawiającego oraz inspektorów nadzoru, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowej realizacji Umowy, jakości oraz terminów wykonania robót;
 - 6) niezwłocznego przejęcia od Zamawiającego terenu budowy i ponoszenia odpowiedzialności za teren budowy do momentu wydania Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy;
 - 7) organizacji, zagospodarowania, utrzymania i likwidacji terenu budowy;
 - 8) zorganizowania zaplecza socjalno-technicznego budowy zgodnie z odpowiednimi przepisami oraz wyposażenia zaplecza budowy we wszystkie przedmioty i sprzęty, które są niezbędne podczas wykonywania robót;
 - 9) oznaczenia terenu budowy, na którym mają być prowadzone roboty budowlane, zgodnie z wymogami prawa budowlanego oraz innymi obowiązującymi przepisami;
 - 10) zapewnienia i utrzymania dozoru na terenie budowy do czasu przejęcia terenu budowy przez Zamawiającego, tj. do momentu wydania Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy;
 - 11) utrzymywanie ładu, porządku i czystości przy wykonywaniu prac, a po zakończeniu robót uporządkowanie terenu budowy i terenu przyległego;
 - 12) wytyczenia robót budowlanych w terenie zgodnie z warunkami dokumentacji projektowej;
 - 13) ponoszenia kosztów zasilania w energię elektryczną, wodę oraz media technologiczne niezbędne do prowadzenia robót oraz zagospodarowania i utrzymania terenu budowy;
 - 14) kompleksowej obsługi geodezyjnej robót, zgodnie z prawem budowlanym i innymi obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
 - 15) wykonania dokumentacji powykonawczej;
 - 16) wykonania zaleceń pokontrolnych instytucji państwowych;

- 17) sprzątania terenu budowy, zagospodarowania odpadów z terenu budowy lub powstałych w wyniku realizacji robót zgodnie z ustawą o odpadach;
- 18) ustanowienia kierownika budowy oraz kierowników robót branżowych posiadających stosowne uprawnienia i spełniających warunki określone w SWZ;
- 19) sporządzenia planu BIOZ, a następnie zapewnienie jego przestrzegania podczas prowadzenia robót budowlanych;
- 20) naprawy (lub wymiany) zniszczonych przez Wykonawcę podczas prowadzenia robót elementów istniejącej infrastruktury;
- 21) odtworzenia lub przywrócenia terenu budowy i obszaru oddziaływania wykonywanych robót po zakończeniu robót do stanu pierwotnego;
- 22) dokonywania prób i odbiorów robót z udziałem wymaganych instytucji i Zamawiającego;
- 23) udzielenia gwarancji na wykonane prace zgodnie z niniejszą Umową;
- 24) uczestniczenie w radach budowy organizowanych przez Zamawiającego;
- 25) pisemnego zawiadomienia Zamawiającego o każdej możliwości opóźnienia robót spowodowanej niewykonaniem obowiązków przez Zamawiającego;
- 26) przestrzegania przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w zakresie personelu Wykonawcy, zwłaszcza prawa do godziwego wynagrodzenia i bezpiecznych warunków pracy i zobowiązania Podwykonawców do przestrzegania w/w przepisów we wspomnianym zakresie;
- 27) przestrzegania zasad określonych w załączniku nr 4 do Umowy „Zasady bezpieczeństwa pracy dla umów o roboty budowlane”;
- 28) pisemnego uzgodnienia z Zamawiającym lokalizacji zaplecza budowy przed rozpoczęciem wykonywania robót;
- 29) zawarcia z zarządcą drogi umowy dotyczącej obsługi komunikacyjnej budowy i ochrony drogi lub uzyskania od zarządcy drogi dokumentu potwierdzającego brak konieczności zawarcia takiej umowy w terminie 40 dni od przekazania Wykonawcy terenu budowy i przekazanie tej umowy lub dokumentu Zamawiającemu w terminie 7 dni od zawarcia ww. umowy lub uzyskania ww. dokumentu;
- 30) zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom oraz dalszym podwykonawcom;
- 31) pielęgnacji zieleni zgodnie z OPZ.
4. Szczegółowy zakres obowiązków Wykonawcy zawiera SWZ wraz z załącznikami, w tym w szczególności OPZ.
5. W przypadku, gdy Wykonawca będzie realizował roboty objęte niniejszą Umową bez należytej staranności, niezgodnie z obowiązującymi przepisami, normami technicznymi, zasadami sztuki budowlanej lub wiedzy technicznej, dokumentacją projektową, zasadami BHP lub niezgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy (zwłaszcza z harmonogramem rzeczowo-finansowym robót budowlanych) lub będzie naruszał inne obowiązki wynikające z niniejszej Umowy, Zamawiający ma prawo według własnego uznania:
 - 1) wezwać Wykonawcę do należytej realizacji Umowy;
 - 2) nakazać Wykonawcy zaprzestanie wykonywania robót;
 - 3) nakazać poprawienie lub ponowne wykonanie robót;
 - 4) odstąpić od Umowy w całości lub w części na zasadach określonych w § 14 umowy;
 - 5) powierzyć poprawienie lub wykonanie robót objętych Umową innym podmiotom na koszt i ryzyko Wykonawcy, bez konieczności uzyskania upoważnienia sądu.
6. Wykonawca podejmie wszelkie racjonalne kroki w celu:

- 1) zabezpieczenia środowiska na terenie budowy i poza terenem budowy w celu uniknięcia szkód i uciążliwości dla osób i dóbr publicznych oraz innych szkód, wynikłych z zanieczyszczenia, hałasu, a także innych skutków powstałych z jego działania;
- 2) zapewnienia, by oddziaływanie na środowisko, powstałe wskutek prowadzenia robót przez Wykonawcę i używania przez niego terenu budowy, nie przekroczyły dopuszczalnych norm przewidzianych przepisami prawa.
7. Przy realizacji robót Wykonawca będzie posługiwać się sprzętem, urządzeniami i materiałami, które będą sprawne technicznie i które będą najwyższej jakości oraz będą posiadały wymagane prawem atesty, certyfikaty na znak bezpieczeństwa lub certyfikaty zgodności albo deklaracje zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną, dopuszczające je do obrotu na rynku krajowym oraz do stosowania w budownictwie.
8. Wykonawca ponosi wyłączną odpowiedzialność za:
 - 1) przeszkolenie zatrudnionych przez siebie osób w zakresie przepisów BHP,
 - 2) posiadanie przez te osoby wymaganych badań lekarskich oraz
 - 3) przeszkolenie stanowiskowe.
9. Wykonawcy ubiegający się wspólnie o udzielenie zamówienia, z którymi zawarto Umowę, ponosić będą solidarną odpowiedzialność względem Zamawiającego za wykonanie Przedmiotu Umowy oraz wypełnienie wszystkich zobowiązań, w tym za dokonanie zapłaty wynagrodzenia należnego każdemu z podwykonawców zaangażowanych przez któregokolwiek z nich, oraz będą solidarnymi wierzycielami Zamawiającego. Podmioty te powiadomią Zamawiającego o swoim partnerze wiodącym, który będzie miał pełnomocnictwa do podejmowania decyzji wiążących Wykonawcę. Partner wiodący będzie reprezentował Wykonawcę wobec Zamawiającego we wszelkich sprawach związanych z realizacją Umowy oraz będzie upoważniony do otrzymywania od Zamawiającego wszelkich oświadczeń woli, informacji dla i w imieniu pozostałych podmiotów.
10. Żadne zatwierdzenie, sprawdzenie, zgoda, inspekcja, polecenie czy inne podobne działania Zamawiającego nie zwalnia Wykonawcy z jakiegokolwiek odpowiedzialności, którą ma on według Umowy.

§ 8

Roboty dodatkowe, zamiennie i zaniechane

1. Jeżeli zdaniem Wykonawcy dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami sztuki budowlanej lub wiedzy technicznej, dla zakresu robót objętych Przedmiotem Umowy będzie konieczne dokonanie zmiany Umowy, czy też pojawi się konieczność wykonania robót dodatkowych, nieobjętych Przedmiotem Umowy, Wykonawca obowiązany jest poinformować o tym fakcie pisemnie Zamawiającego wraz z uzasadnieniem konieczności wprowadzenia zmiany, jej zakresu oraz wpływu na termin wykonania robót, a także wynagrodzenie należne Wykonawcy w terminie 7 dni od wystąpienia takiej konieczności.
2. Wykonawca może w jakimkolwiek momencie przedłożyć Zamawiającemu pisemną propozycję, która (w opinii Wykonawcy), jeśli byłaby przyjęta:
 - 1) przyspieszy ukończenie;
 - 2) zmniejszy Zamawiającemu koszty przy realizacji, konserwacji lub eksploatacji robót,
 - 3) poprawi Zamawiającemu sprawność lub wartość ukończonych robót,
 - 4) w inny sposób dostarczy Zamawiającemu pożytkuwskazując na korzyści wynikające z wprowadzenia zmiany, jej zakres oraz wpływ na termin wykonania robót, a także wynagrodzenie należne Wykonawcy.

3. Wszystkie zmiany Umowy z zakresie robót dodatkowych, zamiennych i zaniechanych wykonywane będą na podstawie protokołu konieczności zatwierdzonego przez Zamawiającego oraz wymagają zawarcia aneksu do Umowy.
4. W przypadku zmiany Umowy skutkującej zmianą wynagrodzenia Wykonawcy (z zastrzeżeniem ust. 5), wynagrodzenie to ustalone zostanie w oparciu o sporządzone przez Wykonawcę i zweryfikowane przez Zamawiającego kosztorysy według wskazanego poniżej pierwszeństwa:
 - 1) kosztorys uproszczony sporządzony w oparciu o ceny jednostkowe dla poszczególnych pozycji kosztorysu, o którym mowa w § 3 ust. 7 Umowy, o ile dane rodzaje robót w nim występują,
 - 2) kosztorys szczegółowy sporządzony na podstawie Katalogów Nakładów Rzeczowych (dalej: KNR) z zastosowaniem czynników cenotwórczych (tj. kosztów pośrednich, zysku, kosztów zakupu) nie wyższych, niż średnie ich wartości dla najbardziej aktualnego i dostępnego w danym okresie cennika Sekocenbud, oraz robocizny na poziomie średnim dla stolicy regionu pomorskiego wg cennika Sekocenbud jw., przy czym za dany okres przyjmuje się okres sporządzenia danego kosztorysu.

Ceny materiałów i pracy sprzętu przyjmuje się w wielkościach nie wyższych niż średnie ceny wg najbardziej aktualnych i dostępnych cenników Sekocenbud/Orgbud w danym okresie, przy czym pierwszeństwo mają ceny materiałów i sprzętu wg notowań, a dopiero w przypadku ich braku wg cenników producentów zawartych w przywołanych publikacjach.

W przypadku potwierdzonego przez Zamawiającego braku cen materiałów i pracy sprzętu w przedmiotowych cennikach, koszt materiałów i sprzętu będzie określony na podstawie załączonych przez Wykonawcę ofert lub faktur, do których przysługuje doliczenie właściwych narzutów na poziomie średnim dla danego okresu wg Sekocenbud tj. kosztów zakupu w przypadku materiałów, oraz kosztów pośrednich i zysku w przypadku sprzętu.

W przypadku robót/usług, dla których nie określono nakładów rzeczowych w KNR, koszt tych robót/ usług będzie określony na podstawie ofert lub faktur dostarczonych przez Wykonawcę. Przyjmuje się, że cena z oferty lub faktury jest ceną ostateczną i nie podlega zwiększeniu o żadne koszty dodatkowe (koszty pośrednie, koszty ogólne itd.), a jedynie o zysk kalkulacyjny na poziomie nie wyższym, niż średni dla danego okresu wg Sekocenbud.

Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji załączonych ofert i faktur. W przypadku ustalenia przez Zamawiającego możliwości uzyskania niższych cen, niż wynikające z ofert lub faktur złożonych przez Wykonawcę, przyjmuje się wartości ustalone przez Zamawiającego.
5. W przypadku ograniczenia zakresu robót, wysokość obniżenia wynagrodzenia ustalona zostanie w oparciu o sporządzone przez Wykonawcę i zweryfikowane przez Zamawiającego kosztorysy według wskazanego poniżej pierwszeństwa:
 - 1) kosztorys uproszczony sporządzony w oparciu o ceny jednostkowe dla poszczególnych pozycji kosztorysu, o którym mowa w § 3 ust. 7 Umowy, o ile dany rodzaj robót w nim występuje,
 - 2) kosztorys szczegółowy sporządzony na podstawie KNR z zastosowaniem czynników cenotwórczych (tj. kosztów pośrednich, zysku, kosztów zakupu) nie niższych, niż średnie ich wartości dla najbardziej aktualnego i dostępnego w danym okresie cennika Sekocenbud, oraz robocizny na poziomie średnim dla stolicy regionu pomorskiego wg

cennika Sekocenbud jw., przy czym za dany okres przyjmuje się okres sporządzenia danego kosztorysu.

Ceny materiałów i pracy sprzętu przyjmuje się w wielkościach nie niższe, niż średnie ceny wg najbardziej aktualnych i dostępnych cenników Sekocenbud/Orgbud w danym okresie, przy czym pierwszeństwo mają ceny materiałów i sprzętu wg notowań, a dopiero w przypadku ich braku wg cenników producentów zawartych w przywołanych publikacjach.

W przypadku potwierdzonego przez Zamawiającego braku cen materiałów i pracy sprzętu w przedmiotowych cennikach, koszt materiałów i sprzętu będzie określony na podstawie załączonych przez Wykonawcę ofert, do których zostaną doliczone właściwe narzuty na poziomie średnim dla danego okresu wg Sekocenbud tj. kosztów zakupu w przypadku materiałów, oraz kosztów pośrednich i zysku w przypadku sprzętu.

W przypadku robót/usług, dla których nie określono nakładów rzeczowych w KNR, koszt tych robót/usług będzie określony na podstawie ofert dostarczonych przez Wykonawcę. Przyjmuje się, że cena robót/usług z oferty nie jest ceną ostateczną i będzie podlegać zwiększeniu o zysk kalkulacyjny na poziomie nie niższym, niż średni dla danego okresu wg Sekocenbud. Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji załączonych ofert.

6. Nie dopuszcza się modyfikacji katalogów (KNR) i tworzenia w oparciu o nie kalkulacji własnych poprzez stosowanie własnych współczynników zwiększających/zmniejszających nieprzewidzianych w tablicach katalogowych oraz zmiany nakładów pracy sprzętu i robocizny przewidzianych w użytym katalogu.

§ 9

Odbiór robót i Świadczenie Przejęcia Przedmiotu Umowy

1. W terminie zakończenia robót (§ 4 ust. 1 pkt 1 Umowy) Wykonawca:
 - 1) zakończy wszystkie roboty i czynności objęte Umową niezbędne do przystąpienia do użytkowania obiektów objętych Przedmiotem Umowy,
 - 2) wykona próby i sprawdzenia z wynikiem pozytywnym,
 - 3) przygotuje i złoży dokumentację odbiorową w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej w formacie PDF na płycie CD-R lub DVD-R z podziałem na użytkowników w liczbie egzemplarzy określonej w OPZ,
 - 4) złoży właściwemu organowi Służby Geodezyjnej i Kartograficznej wyniki prac geodezyjnych do weryfikacji.
2. Odbiór robót (techniczny), stanowiący wstępne (z zastrzeżeniem ust. 12) potwierdzenie zakończenia robót budowlanych realizowanych na podstawie Umowy, nastąpi w ciągu 14 dni od dnia potwierdzenia przez Zamawiającego spełnienia przez Wykonawcę warunków określonych w ust. 1 i w OPZ, przy czym bezskuteczny upływ w/w terminu nie oznacza, że Przedmiot Umowy został odebrany przez Zamawiającego. Odbiór robót (techniczny) nie stanowi potwierdzenia przez Zamawiającego wykonania Przedmiotu Umowy oraz nie stanowi, z zastrzeżeniem ust. 12, podstawy do wystawienia przez Wykonawcę faktury/faktur końcowej/ych zgodnie z § 5 ust. 7 Umowy.
3. Zamawiający dokona potwierdzenia spełnienia przez Wykonawcę warunków określonych w ust. 1 nie później, niż w ciągu 14 dni od dnia zgłoszenia robót przez Wykonawcę do odbioru Zamawiającemu, przy czym bezskuteczny upływ w/w terminu nie oznacza potwierdzenia przez Zamawiającego gotowości do odbioru.
4. Strony postanawiają, że z czynności odbioru robót będzie spisany protokół odbioru, zawierający ustalenia dokonane w toku odbioru, jak też terminy wyznaczone na

usunięcie stwierdzonych w toku odbioru ewentualnych wad i wykonanie drobnych prac zaległych.

5. Jeżeli w toku czynności odbioru zostanie stwierdzone, że przedmiot odbioru nie osiągnął gotowości do odbioru z powodu niezakończenia robót (z wyjątkiem drobnych prac zaległych niewpływających na możliwość użytkowania obiektu zgodnie z przeznaczeniem), niewłaściwego ich wykonania lub nieprzeprowadzenia wymaganych prób i sprawdzeń, a także braku dokumentacji odbiorowej spełniającej warunki określone w Umowie, to Zamawiający odmówi odbioru z winy Wykonawcy.
6. Jeżeli w toku czynności odbioru robót zostaną stwierdzone:
 - 1) wady lub usterki nadające się do usunięcia i niewpływające na możliwość użytkowania obiektu zgodnie z przeznaczeniem lub drobne prace zaległe – Strony spiszą protokół z wyznaczonym terminem ich usunięcia lub wykonania;
 - 2) wady nie nadające się do usunięcia i niewpływające na możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem – Zamawiający może obniżyć wynagrodzenie Wykonawcy odpowiednio do utraconej z powodu tych wad wartości użytkowej, estetycznej i technicznej;
 - 3) wady nie nadające się do usunięcia i uniemożliwiające użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem – Zamawiający może odmówić odbioru robót i zażądać powtórnego, wolnego od wad wykonania Przedmiotu Umowy lub odstąpić od Umowy.
7. Wykonawca, z zastrzeżeniem ust. 12, w terminie 3 dni od dnia dokonania odbioru robót (technicznego), na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Zamawiającego złoży wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów budowlanych objętych Przedmiotem Umowy, a jeżeli decyzja o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – Wykonawca we wskazanym terminie dokona zawiadomienia organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy, o ile będzie to wymagane zgodnie z obowiązującymi przepisami.
8. Wykonawca, z zastrzeżeniem ust. 12, wystąpi do Zamawiającego o wydanie Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy:
 - 1) po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie, lub
 - 2) po uzyskaniu zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu do zawiadomienia o zakończeniu budowy lub upływie terminu do wniesienia sprzeciwu przez organ nadzoru budowlanego do zawiadomienia o zakończeniu budowy – w przypadku gdy uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektów objętych Przedmiotem Umowy nie jest w świetle obowiązujących przepisów prawa wymagane, oraz po wykonaniu wszystkich zobowiązań Wykonawcy, z wyjątkiem zobowiązań wynikających z gwarancji jakości i rękojmi za wady, po potwierdzeniu wykonania drobnych prac zaległych. Do wystąpienia Wykonawca załączy decyzję o pozwoleniu na użytkowanie obiektów budowlanych objętych Przedmiotem Umowy, a jeżeli decyzja o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – kopię zawiadomienia o zakończeniu budowy wraz z potwierdzeniem jego złożenia do właściwego organu nadzoru budowlanego oraz zaświadczeniem tego organu o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu w związku ze złożonym zawiadomieniem lub oświadczeniem Wykonawcy, że organ w terminie ustawowym nie zgłosił takiego sprzeciwu.
9. W terminie do 14 dni od dnia wystąpienia Wykonawcy oraz spełnienia warunków wskazanych w ust. 8, Zamawiający wystawi i wyda Świadectwo Przejęcia Przedmiotu

Umowy, które będzie stanowiło podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktur/y końcowych/ej.

10. Z chwilą wydania Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy na Zamawiającego przechodzi ryzyko utraty lub uszkodzenia robót objętych Przedmiotem Umowy, a także koszty utrzymania tych robót. Wykonawca do dnia wydania Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy ponosi pełną odpowiedzialność za teren budowy.
11. Jeżeli Wykonawca dopuszcza się zwłoki w usuwaniu usterek lub wad, Zamawiający uprawniony jest do zlecenia wykonania tych czynności osobom trzecim na wyłączne ryzyko i całkowity koszt Wykonawcy, co nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za zwłokę do czasu usunięcia usterki lub wady, bez konieczności uzyskania upoważnienia sądu. Jednocześnie Wykonawca przyjmuje na siebie odpowiedzialność z tytułu gwarancji jakości i rękojmi, na warunkach określonych w niniejszej Umowie oraz w karcie gwarancyjnej, za wykonane przez podmiot trzeci roboty i użyte do nich materiały i urządzenia. Koszty wykonania tych czynności Zamawiający potrąci z wynagrodzenia należnego Wykonawcy lub z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy. W przypadku braku możliwości potrącenia pełnej kwoty, Zamawiający wezwie Wykonawcę do zapłaty powstałej różnicy.
12. Jeżeli w świetle jednoznacznego postanowienia Umowy Wykonawca nie jest zobowiązany do uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych objętych Przedmiotem Umowy ani do zawiadomienia organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy, to wówczas odbiór robót (techniczny) przez Zamawiającego jest potwierdzeniem wykonania robót budowlanych i jest równoznaczny z wystawieniem przez Zamawiającego Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy i podpisaniem protokołu odbioru końcowego oraz stanowi w szczególności podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktur/y końcowych/ej. W sytuacji, o której mowa w niniejszym ustępie, wszelkie odniesienia w niniejszej Umowie oraz innych dokumentach określających jej treść do terminu wydania/wystawienia Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy należy rozumieć jako odniesienia do terminu podpisania protokołu odbioru robót.

§ 10

Ubezpieczenia

Wykonawca oświadcza, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej na sumę gwarancyjną nie mniejszą, niż 150 000,00 zł i zobowiązuje się utrzymać ciągłość tego ubezpieczenia na cały okres obowiązywania Umowy, a na żądanie Zamawiającego zobowiązuje się przedłożyć dokumenty potwierdzające powyższe.

§ 11

Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

1. Dla zapewnienia należytego wykonania Umowy Wykonawca wniósł zabezpieczenie w wysokościzł.
2. Zabezpieczenie określone w ust. 1 służy do pokrycia roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy.
3. W terminie 30 dni od dnia wystawienia Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy, Zamawiający zwróci 70% kwoty zabezpieczenia, zatrzymując pozostałe 30% na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady Przedmiotu Umowy i gwarancji jakości.

4. Kwota zabezpieczenia stanowiąca zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości zostanie zwrócona w terminie 15 dni po upływie najdłuższego okresu rękojmi lub gwarancji jakości.
5. Termin ważności zabezpieczenia wniesionego dla pokrycia roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy w formie niepieniężnej nie może upłynąć wcześniej, niż z upływem 30 dni od dnia wystawienia Świadczenia Przejęcia Przedmiotu Umowy.
6. Termin ważności zabezpieczenia wniesionego dla pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości w formie niepieniężnej nie może upłynąć wcześniej, niż z upływem 15 dni od zakończenia najdłuższego okresu rękojmi lub gwarancji jakości.
7. W przypadku, gdyby termin ważności zabezpieczenia miał upłynąć wcześniej, niż w terminach wskazanych w ust. 5 i 6, Wykonawca obowiązany jest odpowiednio przesunąć termin ważności zabezpieczenia lub wnieść nowe zabezpieczenie, a potwierdzający to dokument doręczyć Zamawiającemu co najmniej 30 dni przed upływem ważności zabezpieczenia.
8. Jeżeli Wykonawca w terminie określonym w ust. 7 nie doręczy Zamawiającemu dokumentu potwierdzającego przesunięcie terminu ważności zabezpieczenia, Zamawiający będzie uprawniony do zmiany formy zabezpieczenia na zabezpieczenie w pieniądzu poprzez wypłatę całej kwoty, na jaką w dacie wystąpienia Zamawiającego opiewać będzie dotychczasowe zabezpieczenie.
9. Poręczenia i gwarancje muszą zobowiązywać poręczyciela lub gwaranta do zapłaty na rzecz Zamawiającego sumy gwarancji z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Wykonawcę.

§ 12

Kary umowne

1. W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy przez Wykonawcę naliczane będą kary umowne.
2. Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty kary umownej:
 - 1) za niedotrzymanie terminu:
 - a) zakończenia robót określonego w § 4 ust. 1 pkt 1) Umowy – w wysokości **0,5 %** wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki,
 - 2) za nieusunięcie wad ujawnionych przy odbiorze albo w okresie rękojmi i gwarancji jakości – w wysokości **0,3 %** wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki, licząc od dnia wyznaczonego przez Zamawiającego na usunięcie wad;
 - 3) jeżeli Wykonawca pomimo wezwania Zamawiającego wykonuje roboty niezgodnie z Umową lub nienależycie wykonuje swoje zobowiązania umowne – w wysokości **0,2 %** wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu wyznaczonego przez Zamawiającego na usunięcie uchybienia;
 - 4) za odstąpienie od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego z przyczyn zależnych od Wykonawcy – w wysokości **10 %** wynagrodzenia umownego;
 - 5) za brak zapłaty lub nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy, za wyjątkiem Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy, którym zgodnie z § 6 ust. 4 Umowy Zamawiający płaci bezpośrednio – w wysokości **10.000,00 zł** za każde zdarzenie;
 - 6) za nieprzedłożenie do zaakceptowania Zamawiającemu projektu umowy

- o podwykonawstwo lub dalsze podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany – w wysokości **3.000,00 zł** za każde zdarzenie;
- 7) za nieprzedłożenie Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub dalsze podwykonawstwo lub jej zmiany w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy lub jej zmiany – w wysokości **5.000,00 zł** za każde zdarzenie;
 - 8) w przypadku niespełnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę wynikającego z § 18 Umowy – w wysokości **250,00 zł** za każdy stwierdzony przypadek (każdą osobę);
 - 9) za brak zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie zmiany terminu zapłaty – w wysokości **2.000,00 zł** za każde zdarzenie;
 - 10) w przypadkach określonych w załączniku nr 4 do Umowy „Zasady bezpieczeństwa pracy dla umów o roboty budowlane” – w wysokości określonej w załączniku;
 - 11) za nieprzedłożenie kopii umowy dotyczącej obsługi komunikacyjnej budowy i ochrony drogi lub dokumentu potwierdzającego brak konieczności zawarcia takiej umowy – w wysokości **250,00 zł** za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu wynikającego z § 7 ust. 3 pkt 29 Umowy po uprzednim wezwaniu Wykonawcy do złożenia umowy lub dokumentu ze wskazaniem dodatkowego 7-dniowego terminu na złożenie kopii umowy lub dokumentu;
 - 12) za nieprzedłożenie kosztorysów uproszczonych w terminie, o którym mowa w § 3 ust. 7 Umowy – w wysokości **2.000,00 zł**;
 - 13) za brak zapłaty lub nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy z tytułu zmiany wysokości wynagrodzenia, o której mowa w § 15 ust. 2 Umowy – w wysokości **10.000,00 zł** za każde zdarzenie;
3. Przez wynagrodzenie umowne, o jakim mowa w niniejszym paragrafie, rozumie się łączne wynagrodzenie ryczałtowe brutto określone w § 3 ust. 1 Umowy.
 4. Zamawiający zastrzega sobie prawo do dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość zastrzeżonych kar umownych do wysokości poniesionej szkody.
 5. Wykonawca upoważnia Zamawiającego do potrącenia z wynagrodzenia umownego Wykonawcy kar umownych. Zamawiający ma również prawo uzyskać wartość każdej kary umownej z udzielonego zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.
 6. Każda z kar umownych wymienionych w Umowie jest niezależna od siebie, a Zamawiający ma prawo dochodzić każdej z nich niezależnie od dochodzenia pozostałych.
 7. Łączny limit kar umownych naliczanych przez Zamawiającego w ramach przedmiotowej umowy nie może przekroczyć 30 % łącznego wynagrodzenia umownego brutto.

§ 13

Gwarancja jakości i rękojmia

1. Wykonawca niniejszym udziela gwarancji jakości na wykonany Przedmiot Umowy na okres miesięcy licząc od dnia wystawienia Świadczenia Przejęcia Przedmiotu Umowy na warunkach określonych w załączniku nr 1 do Umowy.
2. W dniu wystawienia Świadczenia Przejęcia Przedmiotu Umowy Wykonawca wystawi kartę gwarancyjną wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Umowy. W przypadku niewykonania ww. zobowiązania dokumentem gwarancyjnym dla udzielonej przez Wykonawcę gwarancji jest dokument Umowy.
3. Wykonawca udziela na wykonany przedmiot zamówienia rękojmi na okres

- odpowiadający okresowi gwarancji jakości określony w ust. 1.
4. W przypadku odmowy usunięcia wad lub zwłoki w ich usunięciu w stosunku do terminu wyznaczonego przez Zamawiającego, Zamawiający ma prawo zlecić zastępcze usunięcie wad na koszt i ryzyko Wykonawcy bez konieczności uzyskania upoważnienia sądu albo złożyc oświadczenie o obniżeniu wynagrodzenia, co nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za zwłokę przewidzianej w innych postanowieniach Umowy do czasu usunięcia wady albo złożenia oświadczenia o obniżeniu wynagrodzenia. Jednocześnie Wykonawca przyjmuje na siebie odpowiedzialność z tytułu gwarancji jakości i rękojmi, na warunkach określonych w niniejszej Umowie oraz w karcie gwarancyjnej, za wykonane przez podmiot trzeci roboty i użyte do nich materiały i urządzenia.
 5. Zamawiający może wykonywać uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne robót objętych przedmiotem Umowy niezależnie od uprawnień wynikających z gwarancji.
 6. Wykonawca zobowiązuje się do wskazania w karcie gwarancyjnej, o której mowa w ust. 2, adresu poczty elektronicznej (e-mail) właściwego w sprawach związanych z usuwaniem wad. Wykonawca będzie uznawał pocztę elektroniczną przekazywaną na wskazany adres e-mail za skutecznie doręczoną.

§ 14

Odstąpienie od Umowy

1. Poza przypadkami określonymi w przepisach prawa Zamawiający ma prawo odstąpić od całości lub części Umowy w terminie 180 dni od dnia powzięcia wiadomości o następujących okolicznościach:
 - 1) w przypadku nierozpoczęcia przez Wykonawcę wykonywania obowiązków wynikających z Umowy w terminie 14 dni od dnia jej podpisania;
 - 2) w przypadku nieuzasadnionego przerwania realizacji Umowy, gdy przerwa trwa dłużej niż 7 dni;
 - 3) jeżeli Wykonawca stał się niewypłacalny lub została wszczęta likwidacja Wykonawcy;
 - 4) w przypadku dłuższej niż 30 dni zwłoki w prowadzeniu robót w stosunku do harmonogramu rzeczowo – finansowego robót;
 - 5) jeżeli Wykonawca wykonuje swoje obowiązki w sposób nienależyty i pomimo uprzedniego pisemnego wezwania Zamawiającego nie nastąpiła poprawa w wykonaniu tych obowiązków;
 - 6) niedotrzymania terminu zakończenia robót określonego w § 4 Umowy;
 - 7) w przypadku wielokrotnego niespełniania przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę wynikającego z § 18 Umowy;
 - 8) w przypadku zwłoki Wykonawcy w przedłożeniu Zamawiającemu zaakceptowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego w stosunku do terminu określonego w Umowie;
 - 9) w przypadku naruszenia obowiązku określonego w § 10 Umowy;
 - 10) w przypadku nieprzedłożenia kopii umowy dotyczącej obsługi komunikacyjnej budowy i ochrony drogi w terminie określonym w Umowie lub w przypadku nieprzedłożenia dokumentu potwierdzającego brak konieczności zawarcia takiej umowy w terminie określonym w Umowie,
 - 11) zmiany lub wydania nowych wytycznych, warunków, postanowień, decyzji lub uzgodnień, choćby nieostatecznych, właściwych organów administracji i innych podmiotów o kompetencjach zbliżonych do organów administracji dotyczących Przedmiotu Umowy,

- 12) wszczęcia postępowań dotyczących Przedmiotu Umowy, które uzasadniają lub skutkują koniecznością wstrzymania prac lub powodują, że konieczne jest wprowadzenie istotnych zmian do Umowy.
2. Zamawiający ma prawo odstąpić od Umowy w przypadku konieczności wielokrotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy lub konieczności dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% wartości Umowy, za wyjątkiem Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy, którym zgodnie z § 6 ust. 4 Umowy Zamawiający płaci bezpośrednio.
3. Odstąpienie od Umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności takiego oświadczenia i powinno zawierać wskazanie przyczyny odstąpienia.
4. W przypadkach określonych w ust. 1 i ust. 2 Zamawiający jest uprawniony odstąpić od Umowy i usunąć Wykonawcę z terenu budowy ze skutkiem natychmiastowym.
5. Odstąpienie od Umowy, w przypadkach określonych w ust. 1 i ust. 2, nie pozbawia Zamawiającego prawa powierzenia poprawienia lub wykonania robót objętych Umową innym podmiotom na koszt i ryzyko Wykonawcy.
6. Odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego nie pozbawia go prawa dochodzenia kar umownych określonych w niniejszej Umowie.
7. Strony zgodnie oświadczają, że odstąpienie od Umowy będzie wywoływało skutki wyłącznie ex nunc („na przyszłość”).
8. Po otrzymaniu informacji przez Wykonawcę o odstąpieniu od Umowy przez Zamawiającego, Wykonawca winien opuścić teren budowy, przekazując Zamawiającemu wszystkie zrealizowane roboty budowlane, dokumenty sporządzone przez Wykonawcę oraz inne dokumenty sporządzone przez niego lub dla niego.
9. W przypadku odstąpienia od Umowy Wykonawcę i Zamawiającego obciążają obowiązki szczegółowe:
 - 1) Wykonawca przerwie wszelkie prace, oprócz tych, które poleci Zamawiający w celu ochrony życia i własności, czy też bezpieczeństwa;
 - 2) Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie wskazanym przez Zamawiającego na koszt tej Strony, która ponosi odpowiedzialność za odstąpienie od Umowy;
 - 3) w terminie 3 dni od daty odstąpienia od Umowy Wykonawca przy udziale Zamawiającego nieodpłatnie sporządzi szczegółowy protokół inwentaryzacji robót w toku na dzień odstąpienia od Umowy;
 - 4) Wykonawca nieodpłatnie sporządzi wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych robót nie objętych niniejszą Umową, jeżeli odstąpienie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy;
 - 5) Wykonawca na własny koszt w terminie 14 dni usunie z terenu budowy wszelkie materiały, urządzenia, sprzęty przez niego dostarczone lub wniesione wraz z zapleczem budowy, uporządkuje Teren Budowy i przekaże protokolarnie Zamawiającemu;
 - 6) wykona polecenia Zamawiającego dotyczące cesji na rzecz Zamawiającego jakiegokolwiek umowy z Podwykonawcą.
10. Zamawiający na podstawie protokołu inwentaryzacji dokona ustalenia wartości robót wykonanych należycie przez Wykonawcę na dzień odstąpienia, biorąc pod uwagę wynagrodzenie Wykonawcy przewidziane w Umowie.

11. Zamawiający będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy zgodnie z art. 456 ust. 1 pkt 1 PZP w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy.

§ 15

Zmiany postanowień Umowy

1. Zamawiający, poza możliwością zmiany zawartej Umowy na podstawie PZP, przewiduje również możliwość dokonywania zmian postanowień zawartej Umowy w następujących okolicznościach:
- 1) zmiana terminów wykonania Umowy:
 - 1.1) zmiany wynikające z warunków atmosferycznych, które spowodowały niezawinione przez Wykonawcę opóźnienie, w szczególności w przypadkach wystąpienia:
 - a) klęsk żywiołowych,
 - b) warunków atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie robót budowlanych/prac geologicznych zgodnie ze specyfikacją techniczną, sztuką budowlaną i wiedzą techniczną albo uniemożliwiających zachowanie reżimu technologicznego, a także uniemożliwiających przeprowadzanie prób i sprawdzeń lub dokonywanie odbiorów;
 - 1.2) zmiany spowodowane nieprzewidzianymi w SWZ warunkami geologicznymi, archeologicznymi lub terenowymi, które spowodowały niezawinione przez Wykonawcę opóźnienie, w szczególności:
 - a) wystąpienie w trakcie prowadzenia robót klęsk żywiołowych,
 - b) natrafienie w trakcie prowadzenia robót na niewypały i niewybuchy,
 - c) konieczność wykonania wykopalisk archeologicznych,
 - d) wystąpienie odmiennych od przyjętych w dokumentacji projektowej warunków geologicznych,
 - e) wystąpienie odmiennych od przyjętych w dokumentacji projektowej warunków terenowych, w szczególności istnienie niezainwentaryzowanych lub błędnie zainwentaryzowanych obiektów budowlanych lub podziemnych urządzeń, instalacji lub obiektów infrastrukturalnych;
 - 1.3) zmiany będące następstwem okoliczności niezależnych od Wykonawcy, które spowodowały niezawinione przez Wykonawcę opóźnienie, w szczególności:
 - a) wstrzymanie robót przez Zamawiającego,
 - b) konieczność usunięcia błędów lub wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót;
 - 1.4) w przypadku zmiany sposobu spełnienia świadczenia, w tym zmiany dotyczącej wykonania prac dodatkowych lub zamiennych;
 - 1.5) zmiany będące następstwem działania lub braku działania organów administracji i innych podmiotów o kompetencjach zbliżonych do organów administracji, w szczególności eksploatatorów infrastruktury oraz właścicieli lub użytkowników obiektów lub gruntów związanych z inwestycją, które spowodowały niezawinione przez Wykonawcę opóźnienie, w szczególności:
 - a) w przypadku, gdy wydanie przez organy administracji lub inne podmioty decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp. warunkuje rozpoczęcie lub prowadzenie robót budowlanych, a decyzja, zezwolenie, uzgodnienie itp. zostały wydane lub zmienione po zawarciu Umowy,

- b) przekroczenie zakreślonych przez prawo lub regulaminy, a jeśli takich regulacji nie ma – typowych w danych okolicznościach, terminów wydawania przez organy administracji lub inne podmioty decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp.,
 - c) odmowa wydania przez organy administracji lub inne podmioty wymaganych decyzji, zezwoleń, uzgodnień z przyczyn niezawinionych przez Wykonawcę,
 - d) opóźnienie lub odmowa udostępnienia nieruchomości do celów realizacji inwestycji;
- 1.6) zmiany spowodowane przez zagrożenie wpływające na bezpieczeństwo życia, zdrowia, mienia, lub robót na terenie budowy, lub sąsiadujących nieruchomości a inspektor nadzoru wydał wykonawcy polecenie wykonania robót, usunięcia wad lub podjęcia innych czynności w celu wyeliminowania lub zmniejszenia zagrożenia, jeśli konieczność polecenia wynika z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy;
- 1.7) inne przyczyny zewnętrzne niezależne od Zamawiającego oraz Wykonawcy skutkujące brakiem możliwości prowadzenia robót lub prac lub wykonywania innych czynności przewidzianych Umową, które spowodowały niezawinione przez Wykonawcę opóźnienie;
- 1.8) kolizja z planowanymi lub równolegle realizowanymi robotami budowlanymi;
- 1.9) w przypadku, gdy okoliczności związane z ogłoszeniem lub trwaniem stanu epidemii, stanu zagrożenia epidemicznego lub z konfliktem zbrojnym pomiędzy Rosją a Ukrainą spowodowały niezawinione przez Wykonawcę opóźnienie;

W przypadku wystąpienia którejkolwiek z okoliczności wymienionych w ust. 1 pkt 1) termin wykonania Umowy może ulec odpowiedniemu przedłużeniu o czas niezbędny do zakończenia wykonywania jej przedmiotu w sposób należyty, nie dłużej jednak niż o okres trwania tych okoliczności oraz o czas niezbędny do usunięcia skutków tych okoliczności.

2) zmiana sposobu spełnienia świadczenia:

2.1) spowodowane w szczególności następującymi okolicznościami:

- a) z uwagi na możliwość osiągnięcia wymaganego efektu przy niższych kosztach wykonania robót poprzez zastosowanie innych rozwiązań technicznych lub materiałowych, przy zachowaniu jakości i parametrów technicznych obiektów budowlanych, instalacji i urządzeń,
- b) z uwagi na możliwość osiągnięcia wymaganego efektu poprzez zastosowanie innych rozwiązań technicznych lub materiałowych zwiększających jakość, parametry techniczne lub eksploatacyjne obiektów budowlanych lub skracających termin realizacji zamówienia,
- c) pojawienie się na rynku materiałów lub urządzeń nowszej generacji pozwalających na poniesienie niższych kosztów wykonania robót lub kosztów eksploatacji wykonanego Przedmiotu Umowy, lub umożliwiające uzyskanie lepszej jakości robót,
- d) pojawienie się nowszej technologii wykonania zaprojektowanych robót pozwalającej na skrócenie czasu realizacji inwestycji lub zmniejszenie kosztów wykonania robót, jak również kosztów eksploatacji wykonanego Przedmiotu Umowy,
- e) konieczność zrealizowania Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań (m.in. technicznych/technologicznych/materiałowych), niż wskazane w dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, w sytuacji,

- gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wadliwym wykonaniem Przedmiotu Umowy,
- f) odmienne od przyjętych w dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót warunki geologiczne skutkujące niemożliwością zrealizowania Przedmiotu Umowy przy dotychczasowych założeniach,
 - g) odmienne od przyjętych w dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót warunki terenowe, w szczególności istnienie niezinventaryzowanych lub błędnie zinventaryzowanych obiektów budowlanych,
 - h) zmiana lub wydanie nowych decyzji, postanowień lub uzgodnień przez organy administracyjne i podmioty uzgadniające dokumentację projektową,
 - i) konieczność zrealizowania Przedmiotu Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań (m.in. technicznych/technologicznych/materiałowych) ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
 - j) konieczność wykonania robót oraz usunięcia wad w celu zmniejszenia zagrożenia, gdy zaistnieje wypadek wpływający na bezpieczeństwo życia, zdrowia, mienia, lub robót na terenie budowy, lub sąsiadujących nieruchomości a inspektor nadzoru wydał Wykonawcy polecenie wykonania robót, usunięcia wad lub podjęcia innych czynności w celu wyeliminowania lub zmniejszenia zagrożenia,
 - k) kolizja z planowanymi lub równolegle realizowanymi robotami budowlanymi;
 - l) zmiany związane z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub z konfliktem zbrojnym pomiędzy Rosją a Ukrainą.

W przypadku wystąpienia którejkolwiek z okoliczności wymienionych w ust. 1 pkt 2) ppkt 2.1) zmiana sposobu spełnienia świadczenia możliwa jest w szczególności w następującym zakresie:

- zmiana sposobu wykonania Przedmiotu Umowy,
- zmiana materiałów i technologii wykonania robót,
- zmiana lokalizacji budowanych urządzeń,
- zmiana zakresu robót objętych Umową, w tym ich zwiększenie lub ograniczenie,
- zmiana terminu zakończenia Przedmiotu Umowy lub
- zmiana wysokości wynagrodzenia.

3) pozostałe zmiany spowodowane następującymi okolicznościami:

- a) siła wyższa uniemożliwiająca wykonanie Przedmiotu Umowy zgodnie z SWZ,
- b) zmiana obowiązującej stawki VAT lub podatku akcyzowego,
- c) zmiana przepisów podatkowych w zakresie wystawiania faktur, powstawania obowiązku podatkowego itp.,
- d) zmiana zakresu Przedmiotu Umowy w wyniku rezygnacji przez Zamawiającego z realizacji części Przedmiotu Umowy wraz ze zmniejszeniem wynagrodzenia Wykonawcy – z zastrzeżeniem, iż rezygnacja nie może dotyczyć więcej, niż 20 % Przedmiotu Umowy,
- e) kolizja z planowanymi lub równolegle realizowanymi robotami budowlanymi,
- f) gdy zaistnieje inna okoliczność prawna, ekonomiczna lub techniczna, skutkująca niemożliwością wykonania lub należytego wykonania Umowy zgodnie z SWZ,
- g) wprowadzenia lub zmiany podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy robót lub usług lub dostaw,
- h) zmian w zakresie zasad rozliczeń i warunków płatności związanych z zawarciem

Umowy o podwykonawstwo lub dalsze podwykonawstwo,

- i) w przypadku umów zawieranych na okres dłuższy, niż 12 miesięcy – zmian wysokości wynagrodzenia w następstwie:
 - zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej za pracę ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
 - zmiany zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne,
 - zmiany zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych;
 - j) zaistnienia omyłki pisarskiej lub rachunkowej bądź innej omyłki polegającej na niezgodności treści Umowy z Ofertą;
 - k) zmiana wysokości środków finansowych przewidywanych do przeznaczenia przez Zamawiającego w danym roku kalendarzowym na realizację Przedmiotu Umowy w związku ze stopniem zaawansowania wykonania Umowy przez Wykonawcę lub zmianą możliwości finansowych Zamawiającego.
2. Zamawiający przewiduje możliwość dokonania zmiany w przypadkach umów zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w art. 439 PZP, na następujących zasadach:
- 1) Strony mogą żądać zmiany wynagrodzenia wyłącznie w przypadku, gdy wskaźnik, o którym mowa w pkt 6 zmieni się co najmniej o ostatnią znaną wartość wskaźnika, o którym mowa w pkt 6, opublikowaną najpóźniej w dniu wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jednak żądanie zmiany może zostać złożone drugiej stronie nie wcześniej, niż po upływie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy;
 - 2) zmiana wynagrodzenia będzie miała zastosowanie od pierwszego pełnego miesiąca kalendarzowego, po miesiącu w którym limit określony w pkt 1 zostanie osiągnięty, a kolejne zmiany wskaźnika waloryzacji będą odbywać co najmniej po upływie trzech pełnych miesięcy od miesiąca, w którym poprzednio ustalono wskaźnik;
 - 3) waloryzacji podlegać będzie wyłącznie wynagrodzenie Wykonawcy za roboty pozostałe do wykonania w okresie podlegającym waloryzacji;
 - 4) waloryzacji nie będzie podlegać wynagrodzenie Wykonawcy za roboty związane ze zmianą sposobu świadczenia, w szczególności roboty dodatkowe lub zamiennie;
 - 5) waloryzacji podlegać będzie wyłącznie wynagrodzenie Wykonawcy za roboty wykonane w terminie zakończenia robót, a po upływie tego terminu wynagrodzenie nie będzie ulegało dalszym zmianom;
 - 6) waloryzacja będzie się odbywać w oparciu o wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (tablica 1) OGÓŁEM publikowane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W przypadku, gdyby te wskaźniki przestały być dostępne, zastosowanie będą miały inne, najbardziej zbliżone, wskaźniki publikowane przez Prezesa GUS;
 - 7) obliczenie wysokości kwot do zapłaty Wykonawcy nastąpi wg. wzoru:

$$Kz=Kp*W/100$$

gdzie:

Kz – kwota waloryzacji

Kp – kwota do zwaloryzowania

- W – wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (tablica nr 1) OGÓŁEM;
- 8) maksymalna nominalna wartość zmiany wynagrodzenia dopuszczona przez Zamawiającego w związku z zastosowaniem niniejszego ustępu wynosi 10 % wynagrodzenia ofertowego;
 - 9) zmiana wynagrodzenia w związku z zastosowaniem niniejszego ustępu wyczerpuje roszczenia Wykonawcy związane ze zmianą, o której mowa w 439 PZP;
 - 10) Wykonawca, którego wynagrodzenie zostało zmienione w związku z zastosowaniem niniejszego ustępu, zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy, z którym zawarł umowę na okres dłuższy, niż 12 miesięcy (liczony wraz z wszystkimi aneksami do umowy o podwykonawstwo). Do zmiany wynagrodzenia podwykonawcy postanowienia niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio;
 - 11) zwiększenie wynagrodzenia Wykonawcy nastąpi w formie aneksu do Umowy. Wykonawca zobowiązany jest do załączania do żądania, o którym mowa w pkt 1, szczegółowego sposobu wyliczenia, o którym mowa w ust. 9 oraz zaktualizowanej zgodnie z powyższymi zasadami tabeli elementów wynagrodzenia ryczałtowego, a Zamawiający ma prawo jej weryfikacji;
 - 12) obniżenie wynagrodzenia Wykonawcy nastąpi w formie jednostronnego oświadczenia Zamawiającego i nie wymaga zawarcia aneksu do Umowy.
3. W przypadku wystąpienia którejkolwiek z okoliczności wymienionych w ust. 1 pkt 3) lit. a), d), e), f) możliwa jest w szczególności zmiana sposobu wykonania, materiałów i technologii robót, jak również zmiany lokalizacji robót, zmiana zakresu robót objętych Umową, w tym ich zwiększenie lub ograniczenie, zmiana terminu zakończenia Przedmiotu Umowy lub zmiana wysokości wynagrodzenia.
 4. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 3) lit. b) zmiana stawki VAT lub podatku akcyzowego dotyczyć będzie wynagrodzenia umownego za prace wykonane po dacie podpisania aneksu do Umowy lub od dnia wskazanego w treści aneksu.
 5. W przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1), 2) i 3) oraz w ust. 2 możliwa jest również, powiązana ze zmianą terminu, sposobu, zakresu świadczenia lub przepisów prawa, odpowiednia zmiana sposobu lub zasad rozliczania lub zmiana wysokości wynagrodzenia.
 6. Wszystkie powyższe postanowienia w ust. 1 pkt 1), 2) i 3) stanowią katalog zmian, na które Zamawiający może wyrazić zgodę. Nie stanowią jednocześnie zobowiązania do wyrażenia takiej zgody.
 7. Zamawiający przewiduje również możliwość dokonywania nieistotnych zmian postanowień Umowy, które nie dotyczą treści Oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy.
 8. Nie stanowi zmiany Umowy:
 - 1) zmiana danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną Umowy (np. zmiana nr rachunku bankowego);
 - 2) zmiana danych teleadresowych,
 - 3) zmiana harmonogramu rzeczowo – finansowego robót nie powodująca zmiany terminu realizacji Umowy,
 - 4) zmiana osób wskazanych w § 19 Umowy nie wymaga zmiany Umowy. Zmiana osób wskazanych w § 19 ust. 3 może być dokonana jedynie na inne osoby spełniające warunki określone w SWZ po uprzednim zatwierdzeniu tych osób przez Zamawiającego.
 9. Strona występująca o zmianę postanowień zawartej Umowy zobowiązana jest do udokumentowania zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1 lub ust. 2,

a w przypadku:

- 1) zmiany terminu – do przedłożenia proponowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego robót uwzględniającego przewidywane opóźnienie w wykonaniu umowy;
- 2) zmiany wysokości wynagrodzenia – do przedłożenia szczegółowego sposobu wyliczenia określającego wysokość wynagrodzenia po zmianie, w tym wpływu zmian, o których mowa w ust. 1 pkt 3) lit. i), na wysokość wynagrodzenia.

Wniosek o zmianę postanowień Umowy musi być wyrażony na piśmie.

10. Zmiany Umowy nie mogą modyfikować ogólnego jej charakteru.
11. Zmiana Umowy może nastąpić wyłącznie w formie pisemnego aneksu pod rygorem nieważności, chyba że Umowa stanowi inaczej.

§ 16

Wymagania dotyczące umów o podwykonawstwo

1. Umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, powinny mieć formę pisemną pod rygorem nieważności. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień kształtujących prawa i obowiązki podwykonawcy w zakresie kar umownych oraz postanowień dotyczących warunków wypłaty wynagrodzenia, w sposób dla niego mniej korzystny niż prawa i obowiązki Wykonawcy, ukształtowane postanowieniami niniejszej Umowy i musi określać co najmniej:
 - 1) strony umowy ze wskazaniem osób reprezentujących;
 - 2) przedmiot umowy z wyraźnym wskazaniem zakresu i terminu wykonania;
 - 3) wynagrodzenie Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy w formie pieniężnej ze wskazaniem wynagrodzenia netto, stawki i kwoty podatku VAT oraz wynagrodzenia brutto, o charakterze:
 - a) ryczałtowym,
 - b) kosztorysowym (ryczałtowo-ilościowym, tj. sumą iloczynów cen jednostkowych określonych w kosztorysach ofertowych i ilości faktycznie wykonanych robót potwierdzonych obmiarem) ze wskazaniem wartości maksymalnego zobowiązania Wykonawcy wobec Podwykonawcy, którego przekroczenia wymaga zawarcia aneksu do umowy;
 - 4) elementy wynagrodzenia Podwykonawcy w formie tabeli elementów wynagrodzenia ryczałtowego w układzie zgodnym z tabelą elementów wynagrodzenia ryczałtowego stanowiącą załącznik nr 2 do Umowy lub – w przypadku wynagrodzenia kosztorysowego (ryczałtowo-ilościowego) – elementy wynagrodzenia Podwykonawcy w formie kosztorysu ofertowego wraz z zbiorczym zestawieniem kosztów w układzie zgodnym z tabelą elementów wynagrodzenia ryczałtowego stanowiącą załącznik nr 2 do Umowy;
 - 5) zakaz dokonywania potrąceń/zatrzymań z wynagrodzenia Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy jakichkolwiek kwot na poczet kar umownych oraz innych należności odpowiednio Wykonawcy lub Podwykonawcy z zastrzeżeniem pkt 6;
 - 6) zakaz dokonywania potrąceń/zatrzymań z wynagrodzenia Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy jakichkolwiek kwot na poczet kaucji gwarancyjnych, chyba że Wykonawca uzyska uprzednią zgodę Zamawiającego wyrażoną wprost (nie domniemaną) w formie pisemnej pod rygorem nieważności;
 - 7) zakaz dokonywania cesji lub przenoszenia wierzytelności Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy na inne podmioty bez uprzedniej zgody Zamawiającego wyrażonej wprost (nie domniemaną) w formie pisemnej pod rygorem nieważności;

- 8) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Wysokość wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy, uzgodnionego w umowie o podwykonawstwo, nie może przekroczyć wysokości wynagrodzenia należnego Wykonawcy wynikającego ze złożonej Oferty lub Umowy za tę część zamówienia, która ma być wykonana przez Podwykonawcę. Wysokość wynagrodzenia przysługującego Dalszemu Podwykonawcy nie może przekroczyć wynagrodzenia ustalonego w umowie zawartej pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą.
 3. W umowach o podwykonawstwo należy wskazywać terminy zapłaty za wykonane roboty dostawy lub usługi określone jako nie dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku potwierdzającego wykonanie zleconej Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy roboty budowlanej, dostawy lub usługi.
 4. Terminy, sposób oraz warunki płatności wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy oraz odbioru robót wykonanych w ramach umowy o podwykonawstwo nie mogą być ukształtowane w sposób mniej korzystny dla Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy niż warunki określone w tym zakresie dla Wykonawcy w Umowie z Zamawiającym. Rozliczenie końcowe Wykonawcy z Podwykonawcą lub Dalszym Podwykonawcą nie może być uzależnione od wystawienia lub wydania przez Zamawiającego Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy.
 5. Umowa zawierana z Podwykonawcą lub Dalszym Podwykonawcą nie może przewidywać dokonywania:
 - 1) potrąceń z wynagrodzenia Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy kwot na poczet kar umownych i innych należności Wykonawcy, Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy z zastrzeżeniem pkt 2;
 - 2) potrąceń z wynagrodzenia Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy kwot na poczet kaucji gwarancyjnej, chyba że Zamawiającego wyrazi na powyższe uprzednią zgodę wprost (nie domniemaną) w formie pisemnej pod rygorem nieważności;
 - 3) cesji lub przenoszenia wierzytelności wynikających z umowy na inne podmioty chyba, że Zamawiający wyrazi na powyższe uprzednią zgodę wprost (nie domniemaną) w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
 6. Kopie umów o podwykonawstwo oraz kopie zmian umów przedkładanych Zamawiającemu muszą być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osoby właściwie upoważnione przez Wykonawcę.
 7. Do kopii umowy o podwykonawstwo należy dołączyć dokument potwierdzający umocowanie do zawarcia umowy w imieniu strony, jeżeli umocowanie nie wynika z KRS lub umowy nie podpisuje osoba prowadząca działalność gospodarczą.

§ 17

Zasady zawierania umów z Podwykonawcami lub Dalszymi Podwykonawcami

1. Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za działania lub zaniechania każdego Podwykonawcy, Dalszego Podwykonawcy i ich przedstawicieli lub pracowników, tak jakby były to działania lub zaniechania Wykonawcy.
2. Wykonawca zamierzający zawrzeć z podwykonawcą umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, zobowiązany jest przedłożyć Zamawiającemu projekt tej umowy a także projekt zmiany tej umowy celem akceptacji.
3. Podwykonawca lub Dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty

budowlane, obowiązany jest:

- 1) uzyskać zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z wymaganiami określonymi w SWZ oraz w § 16 Umowy;
- 2) przedłożyć Zamawiającemu projekt umowy o podwykonawstwo wraz ze zgodą Wykonawcy na jej zawarcie celem akceptacji. Zgoda Wykonawcy robót budowlanych nie jest wymagana, gdy spełnione są łącznie 2 warunki:
 - a) przedmiotem umowy o podwykonawstwo są dostawy i usługi;
 - b) umowę o podwykonawstwo zamierza zawrzeć Podwykonawca robót budowlanych zaakceptowany zgodnie z ust. 5 lub 6.
4. Projekt umowy o podwykonawstwo powinien wypełniać wymagania dla umowy o podwykonawstwo określone w SWZ oraz § 16 Umowy.
5. Zamawiający w terminie 14 dni od otrzymania projektu umowy o podwykonawstwo, o jakiej mowa w ust. 2 lub ust. 3, zobowiązany jest zgłosić zastrzeżenia do przedłożonego projektu umowy, z zastrzeżeniem ust. 10.
6. Wykonawca, Podwykonawca lub Dalszy Podwykonawca przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia. W ciągu 14 dni od otrzymania kompletnej kopii zawartej umowy o podwykonawstwo Zamawiający zgłasza Wykonawcy, Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy sprzeciw do umowy, jeżeli jej postanowienia nie są zgodne z wymaganiami określonymi w SWZ lub § 16 Umowy, z zastrzeżeniem ust. 11. Brak sprzeciwu oznacza akceptację umowy o podwykonawstwo.
7. W przypadku, gdy przedmiotem umów o podwykonawstwo zawieranych przez Wykonawcę Podwykonawcę lub Dalszego Podwykonawcę są dostawy lub usługi, Wykonawca, Podwykonawca lub Dalszy Podwykonawca jest zobowiązany dostarczyć Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, jeżeli jej wartość jest równa lub przekracza 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego lub jeśli wartość umowy o podwykonawstwo jest większa niż 50.000,00 zł.
8. Postanowienia ust. 1-7 mają odpowiednie zastosowanie do zmian umowy o podwykonawstwo.
9. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia przestrzegania w umowach zawieranych przez Podwykonawców i Dalszych Podwykonawców zasad zawierania umów, o jakich mowa w ust. 1-7 oraz wymagań dotyczących umów o podwykonawstwo określonych w SWZ i § 16 Umowy.
10. Projekt umowy należy złożyć w siedzibie Zamawiającego (80-560 Gdańsk, ul. Żagłowa 11, II piętro, pok. 203 - kancelaria) lub przesłać w wersji elektronicznej na adresy e-mail: drmg@gdansk.gda.pl oraz drmg-umowy@gdansk.gda.pl.
11. Kopię umowy należy złożyć w siedzibie Zamawiającego (80-560 Gdańsk, ul. Żagłowa 11, II piętro, pok. 203 - kancelaria) lub przesłać na adres siedziby Zamawiającego za pośrednictwem poczty albo kuriera, lub przesłać w wersji elektronicznej z kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi na adresy e-mail: drmg@gdansk.gda.pl oraz drmg-umowy@gdansk.gda.pl.
12. Wykonawca wskazuje adres poczty elektronicznej (e-mail): jako właściwy w sprawach związanych z weryfikacją projektów i kopii umów o podwykonawstwo. Wykonawca uznaje pocztę elektroniczną przekazywaną na wskazany adres e-mail za skutecznie doręczoną.

13. Jeżeli powierzenie Podwykonawcy wykonania części zamówienia na roboty budowlane lub usługi następuje w trakcie jego realizacji, Wykonawca na żądanie Zamawiającego przedstawia odpowiednie oświadczenia lub dokumenty, zgodnie z art. 462 ust. 5 i 7 PZP.
14. Jeżeli Zamawiający stwierdzi, że wobec danego Podwykonawcy zachodzą podstawy wykluczenia, Wykonawca obowiązany jest zastąpić tego Podwykonawcę lub zrezygnować z powierzenia wykonania części zamówienia Podwykonawcy.
15. Postanowienia ust. 13 i 14 stosuje się wobec Dalszych Podwykonawców.
16. Niewypełnienie przez Wykonawcę obowiązków określonych w niniejszym paragrafie stanowi podstawę do natychmiastowego usunięcia Podwykonawcy lub Dalszego Podwykonawcy przez Zamawiającego lub żądania od Wykonawcy usunięcia przedmiotowego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy z terenu budowy. Niniejsze postanowienie nie wyłącza innych uprawnień Zamawiającego określonych w Umowie.

§ 18

Zatrudnianie na umowę o pracę

1. Zamawiający, zgodnie z art. 95 ust. 1 PZP, wymaga, aby Wykonawca zatrudnił na podstawie umowy o pracę, w okresie realizacji przedmiotu zamówienia, osoby wykonujące następujące czynności:
 - 1) wykonanie robót ziemnych, nawierzchniowych rozbiórkowych, prac przygotowawczych;
 - 2) wykonanie robót budowlano – montażowych/demontażowych;
 - 3) Wykonanie innych czynności, dokonanie zgłoszeń lub uzyskanie decyzji i zezwoleń o ile będzie to konieczne dla wykonania robót wchodzących w zakres przedmiotu zamówienia.

Powyższy wymóg dotyczy również podwykonawców, za pomocą których będzie realizowany Przedmiot Umowy.
2. Wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nie dotyczy kierowników budowy oraz kierowników robót.
3. W trakcie realizacji zamówienia Zamawiający uprawniony jest do wykonywania czynności kontrolnych wobec Wykonawcy odnośnie spełniania przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności wskazane w ust. 1. Zamawiający uprawniony jest w szczególności do:
 - 1) żądania oświadczeń i dokumentów w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów i dokonywania ich oceny;
 - 2) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania w/w wymogów i dokonywania ich oceny;
 - 3) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów;
 - 4) przeprowadzania kontroli na miejscu wykonywania świadczenia.
4. W trakcie realizacji zamówienia, na każde wezwanie Zamawiającego, w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie, Wykonawca przedłoży Zamawiającemu wskazane poniżej dowody w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności wskazane w ust. 1 w trakcie realizacji zamówienia:
 - 1) oświadczenie Wykonawcy lub podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie Zamawiającego. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu

składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem liczby tych osób, ich imion i nazwisk, rodzaju umowy o pracę i wymiaru etatu oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu Wykonawcy lub podwykonawcy,

- 2) oświadczenie zatrudnionego pracownika;
 - 3) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub podwykonawcę kopię umowy/umów o pracę osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy w/w oświadczenie Wykonawcy lub podwykonawcy (wraz z dokumentem regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony). Kopia umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (dalej: „RODO”) (tj. w szczególności bez adresów, nr PESEL pracowników). Imię i nazwisko pracownika nie podlegają anonimizacji. Informacje takie jak: data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania;
 - 4) zaświadczenie właściwego oddziału ZUS, potwierdzające opłacanie przez Wykonawcę lub podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy;
 - 5) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub podwykonawcę kopię dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń, zanonimizowaną w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z RODO.
5. Z tytułu niespełnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności wskazane w ust. 1, Zamawiający przewiduje sankcję w postaci obowiązku zapłaty przez Wykonawcę kary umownej w wysokości określonej w § 12 Umowy. Niezłożenie przez Wykonawcę w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie żądanych przez Zamawiającego dowodów w celu potwierdzenia spełnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę traktowane będzie jako niespełnienie przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osoby/osób wykonujących czynności wskazane w ust. 1.
6. W przypadku uzasadnionej wątpliwości co do przestrzegania prawa pracy przez Wykonawcę lub podwykonawcę, Zamawiający może zwrócić się o przeprowadzenie kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy.

§ 19

Inne postanowienia

1. Wykonawca we własnym zakresie zorganizuje czasowe zaplecze budowy. Koszty jego urządzenia obciążają Wykonawcę.
2. Nadzór inwestorski ze strony Zamawiającego pełnić będą inspektorzy nadzoru:
 - 1) - zwany w niniejszej Umowie i SWZ wiodącym inspektorem;
 - 2)
3. Kierownikiem budowy/robót będzie:

1) Kierownik budowy:

§ 20

Ochrona danych osobowych

Wykonawca zobowiązuje się do wykonania obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13 i 14 RODO, w imieniu własnym oraz w imieniu Zamawiającego – w odniesieniu do osób, których dane przekaże Zamawiającemu w toku realizacji Umowy. Zamawiający przekaże Wykonawcy informacje konieczne dla wykonania przedmiotowego obowiązku.

§ 21

Postanowienia końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Umową mają zastosowanie przepisy PZP, Kodeksu cywilnego i inne obowiązujące przepisy prawa.
2. Każda ze stron zobowiązuje się do pisemnego powiadomienia drugiej strony o zmianie danych teleadresowych do korespondencji pod rygorem uznania za skuteczne doręczenie na ostatnio wskazany adres. Adresem Zamawiającego do korespondencji jest Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska: ul. Żaglowa 11, 80-560 Gdańsk.
3. Strony wskazują następujące adresy e-mail do korespondencji w sprawach związanych z wykonaniem niniejszej Umowy:
 - 1) adres e-mail Zamawiającego: drmg@gdansk.gda.pl (za wyjątkiem spraw, o których mowa w § 17 Umowy);
 - 2) adres e-mail Wykonawcy:
(za wyjątkiem spraw, o których mowa w § 13 i § 17 Umowy).
4. Spory wynikłe na tle wykonania niniejszej Umowy będą rozstrzygane przez sądy powszechne właściwe rzeczowo z siedzibą w Gdańsku.
5. Umowę sporządzono w jednobrzmiących egzemplarzach, w tym jeden egzemplarz dla Wykonawcy i egzemplarze dla Zamawiającego. / Umowę zawarto w postaci elektronicznej z kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi.

Załączniki:

Zał. nr 1	wzór karty gwarancyjnej
Zał. nr 2	tabela elementów wynagrodzenia ryczałtowego
Zał. nr 3	wzór protokołu zaawansowania wykonanych robót/prac
Zał. nr 4	zasady bezpieczeństwa pracy dla umów o roboty budowlane

ZAMAWIAJĄCY

WYKONAWCA

.....

.....

KARTA GWARANCYJNA (WZÓR)

Dot.: wykonanego w ramach umowy nr _____ z dnia _____ r. zadania pn.

„Modernizacja placu zabaw w Parku Zielonym – bezpiecznie i ciekawe miejsce zabaw dla wszystkich dzieci. Budżet Obywatelski 2021”

§ 1

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości dla przedmiotu odbioru na wszelkie roboty budowlane, dostawy, w tym zamontowane urządzenia oraz użyte materiały oraz świadczone usługi (dalej Roboty) w ramach Umowy nr z dnia, a także zapewnia, że Roboty te zostały wykonane zgodnie z Umową, SWZ, w tym Opisem przedmiotu zamówienia, a także zasadami wiedzy technicznej, sztuki budowlanej oraz obowiązującymi przepisami prawa.
2. Wykonawca przyjmuje na siebie wszelką odpowiedzialność za wady Robót, powstałe na skutek niezachowania przez Wykonawcę któregokolwiek z obowiązków Wykonawcy określonych powyżej.
3. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność gwarancyjną za wykonane Roboty niezależnie od tego czy wykonał je sam czy za pomocą Podwykonawców. Na Wykonawcy spoczywa odpowiedzialność gwarancyjna za cały zakres Umowy niezależnie od odpowiedzialności Podwykonawców, Dostawców i Producentów Urządzeń.
4. Wykonawca zobowiązuje się do pielęgnacji zieleni w okresie pierwszych 12 miesięcy obowiązywania gwarancji jakości. Niewywiązanie się z obowiązku pielęgnacji zieleni stanowić będzie podstawę do naliczenia kary umownej za nienależyte wykonanie umowy na podstawie § 12 ust. 2 pkt 3) umowy.
5. Wszelkie czynności polegające na serwisowaniu i konserwacji wbudowanych urządzeń w czasie udzielonej gwarancji jakości, przewidziane przez producenta danego urządzenia – w szczególności ujęte w dokumentacji technicznej danego urządzenia, będą wykonywane przez Wykonawcę w ramach udzielonej gwarancji jakości.
6. W ramach udzielonej gwarancji jakości Wykonawca zobowiązany będzie wykonywać wszelkie czynności wskazywane lub zalecane przez producenta danego urządzenia, w szczególności jako konieczne dla utrzymania gwarancji producenta. Obejmuje to m.in. wszelkie wymiany materiałów, które wynikają z wymogów lub zaleceń producenta, w szczególności ujętych w dokumentacji technicznej danego urządzenia.

§ 2

1. Niniejsza gwarancja jakości obowiązuje przez okres miesięcy od dnia wystawienia Świadectwa Przejęcia Przedmiotu Umowy.
2. Okres obowiązywania gwarancji jakości ulega przedłużeniu o czas, w którym wskutek istnienia wad oraz ich usuwania korzystanie z przedmiotu Umowy zgodnie z jego przeznaczeniem było niemożliwe lub w sposób istotny utrudnione.
3. Jeżeli w wykonywaniu swoich obowiązków Wykonawca dostarczył Zamawiającemu zamiast rzeczy wadliwej, rzecz wolną od wad (lub część rzeczy), albo dokonał istotnych napraw rzeczy objętej gwarancją, termin biegnie na nowo od chwili odbioru przez Zamawiającego dostarczonej rzeczy wolnej od wad (lub części rzeczy) lub dokonanej naprawy.

§ 3

1. Wykonawca zobowiązany jest do usunięcia wad w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego.
2. Wykonawca nie może odmówić usunięcia wad powołując się na nadmierne koszty lub trudności.
3. Ilekroć w postanowieniach niniejszej Karty Gwarancyjnej jest mowa o usunięciu wady należy przez

to rozumieć również wymianę rzeczy na nową, wolną od wad.

4. W przypadku gdy dana rzecz objęta przedmiotem Umowy była już dwukrotnie naprawiana Zamawiający uprawniony jest do żądania wymiany tej rzeczy na nową, wolną od wad.

§ 4

Odpowiedzialność Wykonawcy za wady obejmuje wady stwierdzone podczas odbioru robót oraz wady, które ujawniły się po dokonaniu odbioru robót, przy czym Wykonawca w ramach niniejszej gwarancji jakości ma obowiązek usunąć również wady po upływie okresu gwarancji jakości, jeżeli zostały one ujawnione i zgłoszone Wykonawcy przed upływem okresu gwarancji jakości.

§ 5

Jeżeli warunki gwarancji jakości udzielonej przez producenta/dostawcę urządzeń lub materiałów, z których Wykonawca korzystał realizując przedmiot umowy, przewidują dłuższy okres gwarancji jakości niż wskazany w § 2, to przyjmuje się, że Wykonawca udziela gwarancji jakości na te urządzenia lub materiały na okres nie krótszy, niż okres gwarancji jakości udzielonej przez producenta/dostawcę.

§ 6

1. Wykonawca, na pisemne żądanie Zamawiającego, upoważni Zamawiającego do wykonywania uprawnień z gwarancji przysługującej Wykonawcy wobec producentów urządzeń, podwykonawców, dostawców.
2. Wykonawca zobowiązuje się powiadomić pisemnie Zamawiającego o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości czy też wniosku o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego w terminie 3 dni od złożenia wniosku.

§ 7

1. Zamawiający jest obowiązany zawiadomić Wykonawcę o stwierdzonej wadzie pisemnie, faksem lub telefonicznie. Zgłoszenie telefoniczne winno być niezwłocznie potwierdzone na piśmie.
2. Wykonawca wskazuje adres poczty elektronicznej (e-mail): jako właściwy w sprawach związanych usuwaniem usterek. . Wykonawca uznaje pocztę elektroniczną przekazywaną na wskazany adres e-mail za skutecznie doręczoną.

§ 8

W przypadkach spornych Zamawiający wyznaczy datę i miejsce oględzin mających na celu ich wyjaśnienie. Z oględzin Zamawiający sporządzi protokół zawierający poczynione ustalenia. Niestawiennictwo Wykonawcy w dacie i miejscu wskazanym przez Zamawiającego będzie równoznaczne z uznaniem przez Wykonawcę wad zgłoszonych przez Zamawiającego.

§ 9

W przypadku odmowy usunięcia wad lub zwłoki w ich usunięciu w stosunku do terminu wyznaczonego przez Zamawiającego, Zamawiający ma prawo zlecić zastępcze usunięcie wad na koszt i ryzyko Wykonawcy bez konieczności uzyskania upoważnienia sądu albo złożyć oświadczenie o obniżeniu wynagrodzenia, co nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za zwłokę przewidzianej w innych postanowieniach Umowy do czasu usunięcia wady albo złożenia oświadczenia o obniżeniu wynagrodzenia. Jednocześnie Wykonawca przyjmuje na siebie odpowiedzialność z tytułu gwarancji jakości i rękojmi, na warunkach określonych Umowie oraz w karcie gwarancyjnej, za wykonane przez podmiot trzeci roboty i użyte do nich materiały i urządzenia. Powyższe nie wyłącza innych uprawnień Zamawiającego wynikających z gwarancji jakości lub rękojmi za wady.

§ 10

W przypadku ujawnienia wad nieusuwalnych – jeżeli wady uniemożliwiają użytkowanie przedmiotu

umowy zgodnie z przeznaczeniem - Zamawiający może od umowy odstąpić. Jeżeli wady nieusuwalne nie uniemożliwiają użytkowania przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem, Zamawiający może obniżyć wynagrodzenie Wykonawcy odpowiednio do utraconej wartości użytkowej, estetycznej i technicznej.

§ 11

Usunięcie wad powinno być stwierdzone protokołem podpisanym przez obie Strony, wskazującym termin usunięcia wad.

§ 12

W ramach niniejszej gwarancji jakości Zamawiający może także domagać się usunięcia szkód, które wady spowodowały, a także szkód powstałych w trakcie usuwania wad.

§ 13

1. Przeglądy gwarancyjne odbywać się będą, według uznania Zamawiającego, nie rzadziej niż raz w roku w okresie obowiązywania gwarancji jakości.
2. Datę, godzinę i miejsce dokonania przeglądu gwarancyjnego wyznacza Zamawiający, zawiadamiając o nim Wykonawcę na piśmie, z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem. Wykonawca jest zobowiązany uczestniczyć w przeglądach gwarancyjnych. Ustalenia z dokonanego przeglądu gwarancyjnego będą ważne i skuteczne mimo braku stawiennictwa Wykonawcy, prawidłowo zawiadomionego o terminie i miejscu przeglądu gwarancyjnego.
3. Z każdego przeglądu gwarancyjnego Strony sporządzą stosowny protokół.

§ 14

1. Strony sporządzą wykaz osób upoważnionych do przekazywania i przyjmowania powiadomień o wadach. Wykaz zostanie przekazany każdej ze Stron w terminie 3 dni od daty przekazania karty gwarancyjnej Zamawiającemu.
2. O każdej zmianie osób, Strony są zobowiązane informować się niezwłocznie, pod rygorem uznania ostatnio wskazanej osoby jako upoważnionej bądź do przekazywania bądź przyjmowania postanowień o wadach.

WYKONAWCA

.....
(podpis osoby upoważnionej
do reprezentowania firmy)

TABELA ELEMENTÓW WYNAGRODZENIA RYCZAŁTOWEGO

dotyczy inwestycji pod nazwą:

„Modernizacja placu zabaw w Parku Zielonym – bezpiecznie i ciekawe miejsce zabaw dla wszystkich dzieci. Budżet Obywatelski 2021”

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
1	2	3
1.0	Roboty przygotowawcze	
2.0	Roboty w zakresie nawierzchni	
3.0	Elementy wyposażenia	
4.0	Roboty w zakresie zieleni	
	WARTOŚĆ NETTO	
	VAT %	
	<u>WARTOŚĆ BRUTTO</u>	

PROTOKÓŁ ZAAWANSOWANIA WYKONANYCH ROBÓT/PRAC NR - CZĘŚĆ A.

Zamawiający:			Modernizacja placu zabaw w Parku Zielonym – bezpiecznie i ciekawe miejsce zabaw dla wszystkich dzieci. Budżet Obywatelski 2021			Data wystawienia protokołu:	
			Nr umowy			Wartość umowy netto: ¹	
Płatnik:			Okres rozliczeniowy od do			Wykonawca: Podwykonawca: Dalszy Podwykonawca:	
Lp.	Nadzór inwestorski ²	Nazwa elementu	Wartość umowna netto	Wartość z poprzedniego protokołu	Wartość w okresie rozliczeniowym	Wartość od początku kontraktu	Zaawansowanie procentowe
			Σ	Σ	Σ	Σ	Σ
1.0							
...							
...							
Wartość netto:							X
VAT ...%							
Wartość brutto:							

Potwierdzam zakres rzeczowy

Sprawdzono pod względem finansowym

Akceptuję

Wykonawca oświadcza, iż ww. roboty zostały
wykonane siłami własnymi / z udziałem
podwykonawców³

.....
Inspektor nadzoru

.....
Zespół ds. Rozliczeń

.....
Inspektor wiodący

Kierownik budowy:

.....
(podpis)

* Wypełnić zgodnie z umową (w przypadku kilku płatników, dla każdego płatnika wypełnić oddzielny protokół).

** Wypełnić odrębnie dla całego przedmiotu umowy, odrębnie dla zakresu robót Wykonawcy, odrębnie dla zakresu prac Podwykonawcy/Dalszego Podwykonawcy.

¹ – W przypadku większej liczby płatników podać zakres każdego z nich zgodnie z umową.

² – Podać inicjały inspektora nadzoru wg branży.

³ – Niepotrzebne skreślić.

PROTOKÓŁ ZAAWANSOWANIA WYKONANYCH ROBÓT/PAC NR - CZĘŚĆ B.

Zamawiający:		Modernizacja placu zabaw w Parku Zielonym – bezpiecznie i ciekawe miejsce zabaw dla wszystkich dzieci. Budżet Obywatelski 2021	Data wystawienia protokołu:
		Nr umowy	Wartość umowy netto: ¹
Płatnik:		Okres rozliczeniowy od do	Wykonawca: Podwykonawca: Dalszy Podwykonawca:
Lp.	Inspektor nadzoru	Nadzorowane roboty	Potwierdzenie pomiarów wykonanych robót i ich zaawansowania wg protokołów zaawansowania wykonanych robót/prac nr - część A

Zasady bezpieczeństwa pracy dla umów o roboty budowlane

1. WYKONAWCA zobowiązany jest do:
 - 1.1. Obligatoryjnego zapewnienia pracownikom środków ochrony zbiorowej oraz wyposażenia pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej.
 - 1.2. Sporządzenia planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (BIOZ), przed rozpoczęciem prac, według zasad i postanowień określonych we właściwych przepisach w przypadkach wymaganych tymi przepisami.
 - 1.3. Sporządzenia Instrukcji Bezpiecznego Wykonania Robót (IBWR) przed rozpoczęciem tych prac (szczególnie w przypadkach wykonywania prac nie objętych obowiązkiem sporządzania planu BIOZ) zaznajomienia z nią pracowników w zakresie wykonywanych przez nich robót. IBWR musi zawierać co najmniej:
 - 1.3.1. Opis zakresu i rodzaju wykonywanych prac,
 - 1.3.2. Określenie materiałów, urządzeń, maszyn, technologii, przy użyciu których będą wykonywane prace,
 - 1.3.3. Określenie środków ostrożności, instrukcji i zaleceń bhp, jakie należy zachować przy wykonywaniu prac,
 - 1.3.4. Wykaz środków ochrony indywidualnej i zbiorowej z jakich i gdzie należy korzystać,
 - 1.3.5. Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, plan ewakuacji.
 - 1.3.6. Wykaz podwykonawców z danymi teleadresowymi.
 - 1.3.7. Ocenę Ryzyka Zawodowego dotyczącą wykonywanych prac.
 - 1.4. Używania wyłącznie narzędzi, materiałów i sprzętu w pełni sprawnego, z odpowiednimi atestami, świadectwami i certyfikatami dopuszczeń technicznych.
2. WYKONAWCA zobowiązany jest w czasie wykonywania prac na terenie INWESTYCJI do zapewnienia:
 - 2.1. Nadzoru służby bhp i ppoż. w liczbie co najmniej 1 osoby na 100 zatrudnionych przy realizacji UMOWY,
 - 2.2. Nadzoru służby bhp i ppoż. w liczbie co najmniej 1 osoby na 50 zatrudnionych przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych,
 - 2.3. Utrzymania wprowadzonej w oparciu o uzgodniony projekt tymczasowej organizacji ruchu.
3. WYKONAWCA oświadcza, że przekaże do Zespołu ds. BHP Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska:
 - 3.1. informacje o wszystkich wypadkach przy pracy oraz wydarzeniach wypadkowych bez urazowych, pracowników oraz PODWYKONAWCÓW, jakie wydarzyły się podczas wykonywania prac na terenie INWESTYCJI oraz zobowiązuje się do przekazania dokumentacji powypadkowej sporządzonej zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.
 - 3.2. informacje o wszystkich zdarzeniach pożarowych (zapłon, samozapłonach, pożarach i innych miejscowych zagrożeniach) jakie wydarzyły się podczas wykonywania prac na terenie INWESTYCJI.
4. WYKONAWCA zobowiązany jest do przeszkolenia pracowników swoich i PODWYKONAWCÓW w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej przed przystąpieniem do prac na terenie INWESTYCJI, uwzględniając specyfikę tych prac i wnioski z przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego.
5. WYKONAWCA oświadcza, że wszyscy pracownicy wykonujący na terenie INWESTYCJI prace, w tym prace szczególnie niebezpieczne, legitymują się aktualnymi orzeczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania tych prac oraz ważnymi szkoleniami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
6. WYKONAWCA oświadcza, że pracownicy działający w jego imieniu posiadają uprawnienia kwalifikacyjne właściwe do rodzaju prac wykonywanych w ramach UMOWY na terenie INWESTYCJI.

7. Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska zastrzega sobie prawo do przeprowadzania kontroli WYKONAWCY w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.
8. WYKONAWCA zobowiązuje się, że w sytuacjach, gdy w tym samym miejscu wykonują pracę pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, będzie współpracował z innymi pracodawcami w sprawach bhp i ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami.
9. WYKONAWCA oświadcza, że w sprawach bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej będzie łącznie ze swoimi pracownikami oraz pracownikami PODWYKONAWCÓW respektował uwagi i polecenia inspektorów nadzoru oraz Zespołu ds. BHP Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska i zobowiązuje się do współdziałania z nimi, w zakresie prewencji wypadkowej oraz pożarowej podczas prac realizowanych na terenie INWESTYCJI.
10. WYKONAWCA ponosi pełną odpowiedzialność za działania oraz zaniechania swoich PODWYKONAWCÓW i jest zobowiązany do umieszczenia wymogów określonych w niniejszym paragrafie w umowach zawieranych z PODWYKONAWCAMI na prace wykonywane na terenie INWESTYCJI.
11. W razie stwierdzenia przez nadzór Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska nie wywiązywania się WYKONAWCY podczas realizacji niniejszej UMOWY z postanowień zawartych w niniejszym załączniku oraz rażącego naruszania przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub ochrony przeciwpożarowej zawartych w przepisach ogólnie obowiązujących, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska zastrzega sobie możliwość wstrzymania prac prowadzonych na terenie INWESTYCJI przez pracownika/ów WYKONAWCY lub pracownika/ów PODWYKONAWCY. Wstrzymanie pracy wymaga formy pisemnej wskazującej przyczynę i uzasadnienie jej wstrzymania. Ponowne przystąpienie do pracy może nastąpić po usunięciu przyczyny i ponownym dopuszczeniu do pracy przez Zespół ds. BHP Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska. Odwołanie się od decyzji wstrzymującej pracę nie zwalnia WYKONAWCY od zaprzestania prac.
12. Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska zastrzega sobie prawo do odsunięcia od pracy na terenie INWESTYCJI pracownika WYKONAWCY lub PODWYKONAWCY, który nie przestrzegał przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy lub ochrony przeciwpożarowej.
13. Za udokumentowaną nienależytą realizację UMOWY przez WYKONAWCĘ i/lub PODWYKONAWCÓW (raport z kontroli BHP, dokumentacja zdjęciowa) polegającą na nieprzestrzeganiu przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub ochrony przeciwpożarowej, WYKONAWCA zapłaci Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska za każdy taki przypadek karę umowną w wysokości ustalonej według poniższego taryfikatora.

Lp.	Rodzaj naruszenia	Wysokość kary za każde stwierdzone naruszenie
1	Brak dokumentów poświadczających aktualność badań lekarskich i szkoleń bhp pracowników WYKONAWCY lub któregośkolwiek z jego PODWYKONAWCÓW realizujących prace na terenie INWESTYCJI.	500 zł
2	Brak wyposażenia lub niestosowania przez pracownika WYKONAWCY lub któregośkolwiek z jego PODWYKONAWCÓW środków ochrony indywidualnej oraz obuwia ochronnego lub kamizelki ostrzegawczej bądź hełmu ochronnego.	300 zł
3	Brak lub niewłaściwe wykonanie zabezpieczeń zbiorowych przy wykonywaniu prac przez pracownika WYKONAWCY lub któregośkolwiek z jego PODWYKONAWCÓW.	1000 zł
4	Brak ładu i porządku na stanowiskach pracy zorganizowanych przez WYKONAWCĘ w ramach realizacji przedmiotu umowy oraz w ich otoczeniu.	500 zł

5	Używanie urządzeń, maszyn lub narzędzi niespełniających wymagań bhp, uszkodzonych, niekompletnych, bez wymaganych dopuszczeń, oznaczeń, atestów, certyfikatów, przeglądów lub w sposób mogący stworzyć zagrożenie przez pracownika WYKONAWCY lub któregoś z jego PODWYKONAWCÓW.	1000 zł
6	Wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych przez pracownika WYKONAWCY lub któregoś z jego PODWYKONAWCÓW, mimo wstrzymania prac przez Zespół ds. BHP lub inspektorów nadzoru Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska.	5000 zł
7	Dopuszczenie do wykonania prac bez wymaganego nadzoru ze strony osoby kierującej pracownikami WYKONAWCY lub któregoś z jego PODWYKONAWCÓW.	1000 zł
8	Niestosowanie się pracownika/ów WYKONAWCY lub któregoś z jego PODWYKONAWCÓW do poleceń wydanych przez Zespół ds. BHP lub inspektorów nadzoru Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska.	1000 zł
9	Prowadzenie prac z naruszeniem zasad i przepisów bhp lub ppoż. przez pracownika WYKONAWCY lub któregoś z jego PODWYKONAWCÓW, za każde naruszenie.	1000 zł
10	Przebywanie pracownika WYKONAWCY lub któregoś z jego PODWYKONAWCÓW na terenie INWESTYCJI pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.	5000 zł
11	Stwierdzenie niezgodności wprowadzonej tymczasowej organizacji ruchu w stosunku do aktualnie zatwierdzonej tymczasowej organizacji ruchu.	2000 zł